

INSAMLING AV ELEVUPPGIFTER
I ÅRSKURS 6 VÅREN 1990

Sven-Eric Reuterberg

Monica Rosén

Allan Svensson

Rapport nr 1991:07
Institutionen för pedagogik
Göteborgs universitet

A large, handwritten signature in blue ink, appearing to be the letter 'S'.

INSAMLING AV ELEVUPPGIFTER I ÅRSKURS 6 VÅREN 1990

Sven-Eric Reuterberg

Monica Rosén

Allan Svensson

Föreliggande rapport utgör en del i redovisningen av ett brett upplagt longitudinellt forskningsprogram, som syftar till en kontinuerlig utvärdering av skolans verksamhet, vilket initierats av Skolöverstyrelsen och Statistiska centralbyrån. Inom forskningsprogrammet utförs undersökningar av Statistiska centralbyrån, Högskolan för lärarutbildning i Stockholm samt Göteborgs universitet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I. BAKGRUND OCH SYFTE	5
II. INGÅENDE UPPGIFTER	8
Tidigare insamlade uppgifter	8
Uppgifter i 1990 års insamling	10
Begåvningstest	10
Kunskapsprov	11
Frågeformulär till eleverna	11
Frågeformulär till målsmännen	12
III. UNDERSÖKNINGENS GENOMFÖRANDE	14
Förberedelser	14
Material till skolorna	15
Material till målsmännen	16
IV. POPULATION, UNDERSÖKNINGSGRUPP OCH BORTFALL	18
Definition av populationen	18
Bestämning av urvalet	18
Undersökningsgruppens reducering före årskurs 6	20
Svarsfrekvensen i enkätundersökningarna våren 1990	21
Bortfallets ackumulering	22
V. PÅGÅENDE OCH PLANERAD FORSKNING	26
REFERENSER	31
BILAGOR	33

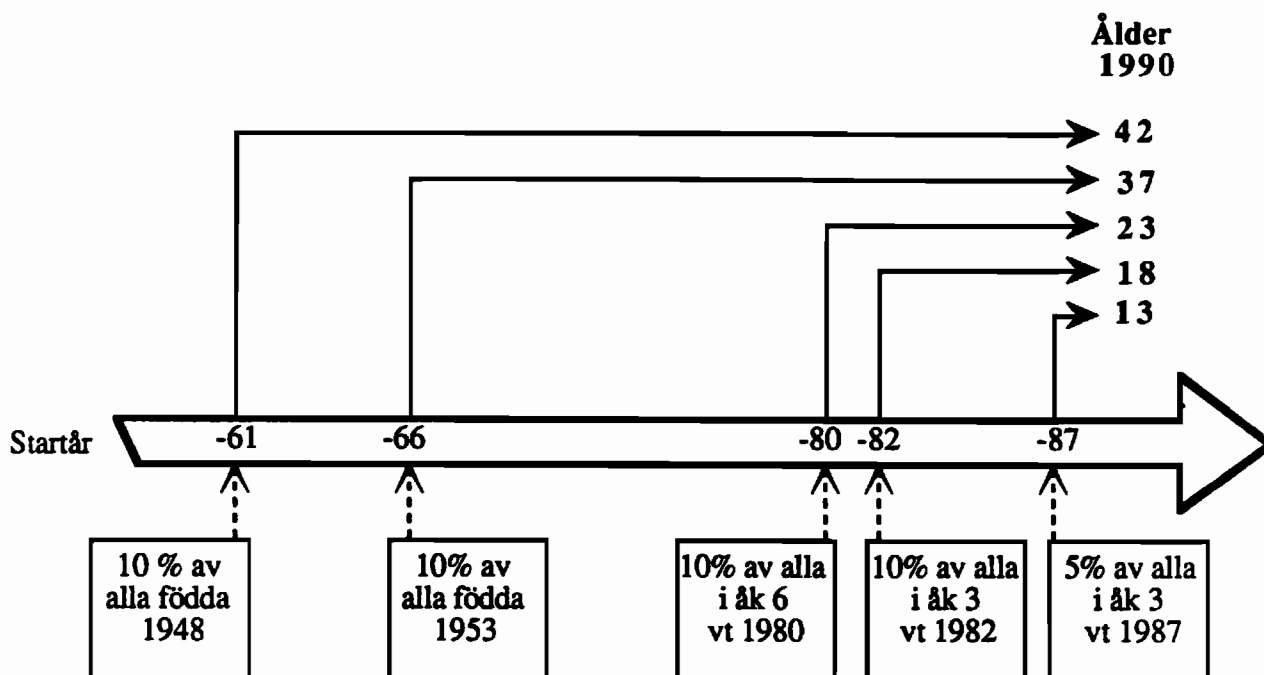
.

I. BAKGRUND OCH SYFTE

Sedan början av 1960-talet har Statistiska centralbyrån, Skolöverstyrelsen och Universitets- och högskoleämbetet i samverkan med olika forskningsinstitutioner genomfört uppföljningsundersökningar inom skolväsendet. Undersökningarna, vilka är ett led i den centrala utvärderingen av skolan, baseras på stora och representativa stickprov från olika årskullar av elever. Hittills har fem stickprov dragits:

1. Första gången en insamling av uppgifter ägde rum var vårterminen 1961 och gällde då elever födda den 5, 15 och 25 i någon månad 1948. Vid detta insamlingstillfälle befann sig merparten av de cirka 12 000 eleverna i årskurs 6. De basuppgifter som då införskaffades kompletterades sedan årligen med data fram till 1969. Härefter har uppgifter insamlats i samband med särskilda undersökningar.
2. Vårterminen 1966 påbörjades på samma sätt en insamling av uppgifter för elever födda den 5, 15 och 25 i någon månad 1953. Dessa uppgifter för cirka en tiondel av årskullen eller drygt 10 500 elever kompletterades årligen fram till 1974. Även för detta stickprov har uppgifter insamlats senare i samband med speciella undersökningar.
3. Den tredje datainsamlingen påbörjades vårterminen 1980. Även i detta fall rör det sig om ett riksrepresentativt stickprov av elever i trettonårsåldern. Det är dock draget på ett annorlunda sätt. Här handlar det nämligen om ett flerstegsurval, där man i första steget gjorde ett stratifierat urval av 29 kommuner. Inom dessa kommuner gjordes sedan ett urval av skolklasser i årskurs 6. Sammanlagt ingår cirka 10 000 elever, varav flertalet är födda 1967.
4. Det fjärde stickprovet är draget efter samma principer som det tredje, dock med det undantaget att urvalet nu gällde elever i årskurs 3 våren 1982, då den första datainsamlingen genomfördes. Nästa större insamling skedde sedan i årskurs 6. Även i detta stickprov finns omkring 10 000 individer i allmänhet födda 1972.
5. Också det femte stickprovet är draget efter samma principer som det tredje. Liksom var fallet är med det fjärde, gjordes den första datainsamlingen i årskurs 3. Denna skedde våren 1987. Antalet elever i detta stickprov uppgår till cirka 5 000, merparten födda 1977.

I figur 1 ges en översiktlig bild över de uppföljningsundersökningar som hittills genomförts. Här framgår det vilket år respektive undersökning startat, vilka individer som ingår samt individernas ålder år 1990.

Figur 1. Uppföljningsundersökningarnas startår samt undersökningsdeltagarnas ålder år 1990.

Som framgått varierar populationsbestämningarna. De båda första stickproven är dragna från bestämda födelseårgångar, medan de tre senare är tagna från speciella årskurser i grundskolan. Då den överväldigande majoriteten i en årskurs är född under samma år (de normalåriga uppgår till cirka 95 procent), medför dock inte de olika populationsbestämningarna några större svårigheter vid jämförelser mellan stickproven. Se t.ex. Emanuelsson och Svensson (1989, s 4).

De basuppgifter som insamlas vid respektive uppföljningsundersökningsstart är av två slag:

- I. *Administrativa uppgifter*, som lämnas av skolexpeditionerna eller motsvarande, gäller sådana data som finns tillgängliga i olika förteckningar - bl a uppgifter om skola, klass, klasstorlek, tillval, eventuell specialundervisning och hemspråksundervisning.
- II. *Enkätuppgifter* som insamlas från eleverna och i vissa fall från deras målsmän. Här rör det sig bl a om svar på frågor angående skolinställning, studieplaner och fritidsintressen. Vidare ingår resultat på olika begåvningsprov och kunskapsprov.

De administrativa uppgifterna kompletteras årligen så länge som eleverna befinner sig inom det allmänna skolväsendet. Nya enkätuppgifter insamlas såväl under som efter skoltiden, dock med längre tidsintervall.

Statistiska centralbyrån har ansvaret för införskaffandet av de skoladministrativa uppgifterna. Enkätuppgifterna för stickprov ett, två och fem har hittills insamlats av Individualstatistikprojektet (IS-projektet) vid Göteborgs universitet, medan UGU-projektet vid Högskolan för lärarutbildning i Stockholm svarat för insamlingen av enkätuppgifter för stickprov tre och fyra. Från och med 1990 har dock dessa båda forskningsprojekt sammanslagits till ett projekt benämnt *Utvärdering genom uppföljning* förlagt till Institutionen för pedagogik vid Göteborgs universitet.

För en utförlig beskrivning av de data som finns tillgängliga för de båda första stickproven hänvisas till Härnqvist och Svensson (1973), Christianson & Härnqvist (1980) samt Statistiska Centralbyrån (1976). Motsvarande redogörelse för de uppgifter som inhämtats om det tredje och fjärde stickprovet återfinns hos Emanuelsson (1981) och Statistiska Centralbyrån (1983, 1985, 1986, 1988 och 1989). Vad gäller de uppgifter som insamlades för den femte årskullen våren 1987, finns dessa utförligt beskrivna i Reuterberg och Svensson (1988).

Syftet med denna rapport är att redogöra för insamlingen av uppgifter från det femte stickprovet våren 1990, då majoriteten av eleverna nått fram till årskurs 6. Sammanlagt rör det sig om 4370 elever.

II. INGÅENDE UPPGIFTER

Tidigare insamlade uppgifter

Som ovan nämnts utgör uppföljningsundersökningarna ett led i den centrala utvärderingen av skolan. För att dessa utvärderingar skall bli av så stort värde som möjligt, är det väsentligt att de insamlade uppgifterna kan ligga till grund för både *längdsnitts-* och *tvärsnittundersökningar*. Man skall med andra ord kunna studera utvecklingen bland elever *inom* samma årskull, men även kunna göra jämförelser *mellan* olika årskullar.

Uppgifterna som insamlas vid de olika tillfällena måste därför till viss del vara identiska eller så lika, att de möjliggör meningsfulla jämförelser. Detta innebär i sin tur att de enkätuppgifter som införskaffas i årskurs 6 våren 1990 för eleverna i den femte årskullen i viss mån bestäms av de uppgifter som insamlats

- våren 1987, då de aktuella eleverna befann sig i årskurs 3,
- våren 1961, 1966, 1980 respektive 1985, när eleverna i de äldre årskullarna befann sig i årskurs 6.

Vi skall därför inledningsvis kortfattat redogöra för de enkätuppgifter som tidigare insamlats från eleverna.

Då *den femte uppföljningsundersökningen* startade och eleverna tillhörde årskurs 3 införskaffades följande data:

- I. *Resultat på ett språkligt och ett matematiskt prov.* Det språkliga provet är ett ordförrådstest innehållande 40 uppgifter, närmare bestämt deltestet "Motsatser" ur DBA-batteriet. Matematikprovet består av 15 uppgifter hämtade från områdena:
 - de fyra räknesätten med hela tal inom talområdet 0 - 10 000
 - problemlösning
 - viss matematisk terminologi.
- II. *Svar på frågor om inställningen till skola m m.* Totalt ingår 59 frågor fördelade på följande områden:
 - Elevernas självuppfattning i olika skolsituationer.
 - Elevernas inställning till vissa aktiviteter i skolan.

- Elevernas fritidssysselsättningar.
- Elevernas attityder till skolan.

De data som inhämtades från eleverna i *de fyra äldre årskullarna*, när dessa gick i årskurs 6, består av resultat på begåvningsprov och kunskapsprov samt svar på frågeformulär.

De *begåvningsprov* som använts har varit identiska vid samtliga tillfällen. De består av ett verbalt, ett spatialt och ett induktivt prov, vardera innehållande 40 uppgifter och speciellt konstruerade för detta ändamål. Det verbala testet är ett ordförrådsprov av motsatstyp, dock ej samma prov som används i årskurs 3. Det spatiala testet är ett sk plåtvikningsprov och det induktiva testet är uppbyggt av talserier. Testens reliabiliteter, interkorrelationer, samband med skolbetyg m m, redovisas av Svensson (1971).

För de tre första årskullarna utgörs *kunskapsproven* av de standardprov i svenska, matematik och engelska som fram till i början av 80-talet bjöds till samtliga elever i årskurs 6. För den fjärde årskullen användes särskilt utarbetade prov i läsning och matematik. Provet i läsning består av 27 uppgifter och dess syfte är i första hand att identifiera lässvaga elever. Matematikprovet innehåller 19 uppgifter, varav flertalet är identiska med dem som givits i årskurs 3 till såväl den fjärde som den femte årskullen. Proven beskrivs ingående av Ek och Pettersson (1985).

Frågeformulären behandlar elevernas attityder till skola och utbildning, intresseinriktning samt studie- och yrkesplaner. De har dock haft något skiftande utformning vid insamlingarna 1961, 1966, 1980 och 1985. Utförliga redogörelser för de formulär som använts vid de olika tillfällena finns i Svensson (1964), Rovio-Johansson (1972), Emanuelsson (1981) respektive Ek och Pettersson (1985).

Förutom att enkätuppgifter insamlats från eleverna har det också för årskullarna tre och fyra insamlats *enkätuppgifter från målsmännen*. För årskull tre skedde detta, när eleverna befann sig i årskurs 6 och för den fjärde årskullen, då eleverna var i årskurs 3.

Det formulär som tillställdes målsmännen innehåller 21 frågor fördelade på följande områden:

- a) Barnets uppväxtförhållanden.
- b) Ambitioner och önskemål vad gäller barnets utbildning.
- c) Föräldrarnas egen utbildnings- och yrkessituation.
- d) Synpunkter på skolans målsättningar.

Närmare information om formuläret ges av Emanuelsson (1981).

Uppgifter i 1990 års insamling

Begåvningsstest

Inför valet av test fanns en viss tvekan, om man skulle kunna använda samma instrument som brukats, när de fyra äldre årskullarna befann sig i årskurs 6, dvs år 1961, 1966, 1980 respektive 1985. Orsaken till denna tvekan gällde inte det spatiala testet PLÅTVIKNING eller det induktiva testet TALSERIER, men däremot det verbala testet MOTSATSER. I detta fall rör det sig om ett ordförrådtest och risken finns ju, att vissa av de ord som ingår - och som utprovats redan i slutet av femtiotalet - blivit föråldrade och därmed så infrekventa i språket, att de inte bör ingå i mätningar av elevernas ordförråd. Ett visst stöd för dessa farhågor finns i den undersökning, där man jämför resultaten för elever testade 1961, 1966 och 1980 och som visar att genomsnittspoängen minskat i det verbala testet, medan den ökat i de båda övriga (Emanuelsson & Svensson, 1986).

I en senare undersökning, där man även inkluderar de elever som är testade 1985, visar det sig emellertid att nedgången i ordförrådtestet avstannat och att man i stället kan skönja en viss uppgång mellan 1980 och 1985 (Emanuelsson & Svensson, 1989, s 10).

Med stöd av de resultat som man konstaterade i den sist nämnda undersökningen, beslöt vi att ha med exakt samma test vid datainsamlingen våren 1990 som använts vid samtliga tidigare insamlingar i årskurs 6. Härigenom möjliggör man studier av begåvningsförändringar mellan stora och representativa ungdomsgrupper under en längre tidsperiod än som varit möjligt någonsin tidigare i Sverige.

Genom att använda identiska test blir möjligheterna för *tvärsnittsstudier* utomordentligt goda och man kan jämföra de fem årskullarna med avseende på såväl verbal, spatial som induktiv förmåga. Vad gäller den verbala förmågan kommer man också att kunna genomföra *längdsnittsstudier*, eftersom eleverna i den femte årskullen genomgick ett ordförrådtest även i årskurs 3. Detta test är dock inte identiskt med det som bjuds i årskurs 6, varför det här blir frågan om studier av förändringar av olika elevgruppers relativa positioner och ej om absoluta förskjutningar i verbal förmåga.

Instruktioner och övningsexempel till de tre test som används i årskurs 6 finns i bilaga 1. Vi kan däremot inte av sekretesskäl redovisa de ingående provuppgifterna.

Kunskapsprov

Som tidigare nämnts fick eleverna i den fjärde årskullen genomgå ett läsprov och ett matematikprov vårterminen 1985. Vi beslöt att vid den nu aktuella datainsamlingen endast använda det senare av proven. Skälen till att vi utslöt läsprovet var att

- den totala provtiden denna gång inte borde överstiga tre lektionstimmar, varför något av de tidigare proven måste utgå,
- reliabiliteten för läsprovet var klart lägre än för något annat prov eller test,
- elevernas språkliga kapacitet i viss utsträckning kan mätas med det verbala testet.

Matematikprovet består av de 15 uppgifter som bjöds till eleverna i årskurs 3. Efter dessa följer ytterligare fyra som prövar elevernas kunskaper i procenträkning och division. Genom provets uppbyggnad, kan man dels studera utvecklingen från årskurs 3 till 6 (uppgift 1 - 15), dels jämföra de matematiska kunskaperna bland elever i årskurs 6 1985 och 1990 (uppgift 1 - 19). Möjligheter föreligger sålunda för både längdsnitts- och tvärsnittsstudier.

Frågeformulär till eleverna

Vid datainsamlingen i årskurs 3 våren 1987 ingick bl a 33 frågor som behandlar elevernas självuppfattning i olika skolsituationer, t ex

- Tycker du att du kan räkna bra?
- Tänker du ofta på att du skulle vilja läsa bättre?
- Tror du att dina klasskamrater tycker att du är dålig i gymnastik?

Det bestämdes att 21 av frågorna skulle ställas till eleverna även i årskurs 6. Formuleringen på dessa framgår av bilaga 1. Ett skäl till att just dessa 21 frågor valdes, var att de tidigare bjödits också till eleverna i den fjärde årskullen, när dessa gick i årskurs 6. Även i frågan om subjektiva bedömningar av skolprestationer blir det således möjligt att göra såväl längdsnitts- som tvärsnittsstudier.

Förutom frågorna om självuppfattning medtogs

- sju frågor som rör elevernas studier och yrkesplaner (bilaga 1)

- tio frågor angående fritidsintressen (bilaga 1)
- sex frågor om inställningen till läxor, prov och annat skolarbete (bilaga 1).

Även om formuleringarna ändrats har flertalet frågor givits tidigare, varför det också här finns goda möjligheter till olika typer av jämförande studier.

De frågor som nämns nedan har däremot ingen direkt motsvarighet i tidigare datainsamlingar. De har medtagits, därför att de berör företeelser, vilka är väsentliga att få belysta ur ett elevperspektiv.

- Hur ofta har ni prov i skolan?
- Vad anser du om proven?
- Vad tycker du är bäst med skolan?
- Vad tycker du är sämst med skolan?

Frågeformulär till målsmännen

För att få en så fullständig bild som möjligt av elevernas skolsituation är det önskvärt att även få uppgifter från målsmännen. Vi utarbetade därför ett formulär bestående av 18 frågor (bilaga 2). Hälften av frågorna har samma eller liknande formuleringar som de, vilka ingår i de tidigare använda målsmännaformulären. Dessa frågor berör bl a elevens uppväxtförhållanden, faktorer som påverkat elevens studieval, synpunkter på skolans målsättningar samt vilka utbildningar föräldrarna genomgått (frågorna 1, 2, 3, 10, 11, 12, 13, 14 och 18).

Genom de nykonstruerade frågorna önskade vi få en uppfattning om, hur målsmännen ser på skolarbetet samt vilken inställning de har till kontakterna mellan hem och skola. Som exempel på sådana frågor kan nämnas:

- Hur upplever du dina möjligheter att påverka arbetet i ditt barns klass?
- Vad är din inställning till kvartssamtalen, då du själv får träffa läraren?
- Vad är din inställning till de föräldramöten som brukar anordnas?
- Om du ser tillbaka på ditt barns skolgång på mellanstadiet, vilka förändringar i skolarbetet anser du då vara mest angelägna?

Innan de slutgiltiga enkätformulären till målsmän respektive elever fastställdes, utprovades de under november månad 1989 på en grupp ungdomar och föräldrar i Mölndal. Härefter sändes formulären på remiss till IS-projektets referensgrupp, bestående av ett tiotal personer vilka representerar Skolöverstyrelsen, Universitets- och högskoleämbetet, Statistiska centralby-

rån samt några forskningsinstitutioner. Efter att ha beaktat de synpunkter som inkom, sändes formulären till tryckning i slutet av januari 1990.

I den slutliga versionen fördelades uppgifterna och frågorna på tre formulär:

Formulär 1 som innehåller de 3 testen samt frågorna till eleverna (bilaga 1).

Formulär 2 innehållande matematikprovet (bifogas ej i rapporten).

Målsmanenkät (bilaga 2).

III. UNDERSÖKNINGENS GENOMFÖRANDE

Förberedelser

Genomförandet av en undersökning av denna typ förutsätter dels vederbörande tillstånd, dels aktiv medverkan av många människor och organisationer. Innan uppföljningsundersökningen startade våren 1987 informerades därför lärarnas fackliga organisationer, Riksförbundet Hem och Skola, Elevorganisationen i Sverige samt Svenska kommunförbundet, vilka alla gav sitt stöd för undersökningen. Vidare skickades en ansökan till skolstyrelserna i de berörda kommunerna om tillstånd att få utföra elevprovningarna under lektionstid. Samtliga 29 tillfrågade kommuner ställde sig positiva till undersökningen och i samband med att tillstånden gavs utsågs även en kontaktperson vid varje skolstyrelse.

Innan den nya datainsamlingen startades sändes i januari 1990 en skrivelse till samtliga kontaktpersoner, i vilken den kommande undersökningen beskrevs (bilaga 3). Till skrivelsen fogades en kopia av det informationsbrev som utsändes då uppföljningsundersökningen påbörjades och som ger en översiktlig beskrivning av undersökningens syfte och uppläggning. Vidare bifogades en förteckning över de klasser inom kommunen som skulle komma att ingå våren 1990 samt hur många elever som berördes i varje klass.

På grund av att många klasser delats och att enstaka elever bytt klass eller flyttat sedan årskurs 3, var eleverna spridda på betydligt fler klasser 1990 än 1987. Då uppgick antalet klasser till knappt 300. Våren 1990 hade siffran ökat till mer än den dubbla. En del elever hade också flyttat till någon annan än de ursprungliga 29 kommunerna - ett problem som vi återkommer till. Ett annat problem var, att den senast tillgängliga uppgiften om elevernas klass-tillhörighet - vilken erhållits från SCB:s register - var från slutet av läsåret 1988/89, då de i regel befann sig i årskurs 5. Det var den då aktuella klassbeteckningen som uppgavs för kontaktpersonen och som senare låg till grund för utsändningen av elevformulären. Vi räknade emellertid med, att det med hjälp av klasstillhörigheten i årskurs 5 skulle bli förhållandevis lätt att identifiera rätt klass i årskurs 6, vilket också visade sig vara fallet.

Ett undersökningsmaterial av den omfattning, som det här är fråga om, måste av praktiska och ekonomiska skäl databearbetas. Eftersom det rör sig om en longitudinell undersökning måste vidare de data som lagras på datamedia vara identifierbara - bl a skall ju de uppgifter som insamlades i års-

kurs 3 kompletteras med de som insamlas i årskurs 6.

Undersökningsmaterialet utgör härigenom ett personregister i datalagens mening. Innan undersökningen startades måste därför tillstånd sökas även hos Datainspektionen. I februari 1987 godkändes undersökningen av Datainspektionen, som dock påpekade att nytt tillstånd måste sökas varje gång det ursprungliga registret tillförs ytterligare uppgifter. Efter en förnyad ansökan i november 1989 erhöles tillstånd att komplettera de tidigare införskaffade uppgifterna med de som skulle insamlas våren 1990.

Material till skolorna

I februari skickades ett brev med förhandsinformation till rektorerna för samtliga berörda rektorssområden i de 29 kommuner där uppföljningen startat 1987 (bilaga 4). Med detta brev följde en skrivelse från Skolöverstyrelsen, där det framgick hur betydelsefull man ansåg undersökningen vara (bilaga 5). Vidare medsändes informationsbrev till de lärare som skulle bli involverade (bilaga 6) samt ett särskilt brev till de lokala Hem och Skola-föreningarna (bilaga 7).

Som nämndes ovan hade en del av de elever som deltog i undersökningen i årskurs 3 flyttat till någon kommun som ej ingick i det ursprungliga urvalet. Detta innebar bl a att rektorer och lärare vid elevernas nya skolor helt saknade kännedom om uppföljningsundersökningen. Till dessa rektorer och lärare skickades särskild information (bilaga 8 och 9), vilken gick ut samtidigt som själva undersökningsmaterialet.

Undersökningsmaterialet skickades ut omkring den 10 mars. Till varje klass sändes det antal formulär (Formulär 1 och 2) med tillhörande svarskuvert, som motsvarade antalet deltagande elever. Formulären var etiketterade med de deltagande elevernas namn, födelsedatum och klassnummer. Varje klassuppsättning försågs med ett följebrev till klassläraren med anvisningar för datainsamlingens genomförande. Vidare erhöles läraren en förteckning över de deltagande eleverna, där anteckningar skulle göras om eventuell frånvaro, flyttning etc. Materialet distribuerades, via rektorsexpeditionerna. De brev som bifogades till rektorer och lärare återfinns i bilaga 10 till 11.

Ifyllandet av formulären skulle ske under perioden 19 mars till 6 april. Tidsåtgången var beräknad till tre arbetspass om cirka 40 minuter. Efter ifyllandet av formulären fick eleverna själva lägga dessa i svarskuverten och klistra igen dem. För att läraren skulle kunna kontrollera att alla formulär fanns med, ombads eleverna att skriva sina namn på kuverten.

Datainsamlingen i skolorna synes ha genomförts utan några större problem. Ytterst få rektorer och lärare hörde av sig till institutionen. De förfrågningar som kom gällde i de flesta fall, hur man skulle förfara med elever som flyttat från klassen. Härvid svarade vi att materialet skulle eftersändas till ele-

vens nuvarande skola. I vissa fall sändes också materialet vidare genom vår försorg.

I månadsskiftet april-maj hade flertalet formulär återkommit till institutionen. De skolor som då inte inkommit med något material kontaktades per telefon under första veckan i maj. I slutet av denna månad saknades fortfarande formulär från några skolor, vilka fick ytterligare en telefonpåminnelse. En mer detaljerad redogörelse för bortfallets storlek och fördelning kommer vi att ge i nästa kapitel.

Allt eftersom formulären kom in från skolorna prickades klasserna av på en särskild förteckning. I denna s k arkivförteckning finns förutom elevens namn, klassbeteckning och folkbokföringsnummer också ett särskilt kodnummer, som används vid databearbetningarna. Av sekretesskäl använder vi oss nämligen inte av folkbokföringsnumren som identifieringskälla vid dessa körningar.

I arkivförteckningen antecknade vi också om någon elev ej fyllt i något av de två formulären och vad orsaken till detta var. I de fall vi fick upplysningar om att en elev bytt efternamn, flyttat till någon annan klass eller skola antecknades även detta.

Efter det att formulären tagits ur svarskuverten påfördes varje formulär elevens särskilda kodnummer. Härfter låstes formulären in i skåp, som endast projektets personal har tillgång till.

Material till målsmännen

I slutet av februari sändes formulären till målsmännen. De skickades direkt till bostadsadresserna, vilka vi erhållit från Statistiska centralbyrån. Till varje formulär bifogades ett frankerat svarskuvert samt ett följebrev (bilaga 12). I brevet gavs upplysningar om undersökningens uppläggning och syfte. Vidare motiverade vi, varför det i en studie av denna typ var angeläget att få synpunkter också från elevernas målsmän. Slutligen informerade vi om, att alla uppgifter som lämnades var sekretesskyddade samt att Datainspektionen givit sitt tillstånd till undersökningen.

Ett tiotal målsmän kontaktade institutionen och önskade mer information, innan de besvarade formuläret. Några ville också veta vilka uppgifter som tidigare fanns registrerade om deras barn. Samtliga verkade nöjda med den information som gavs och de som begärde registerutdrag förstod, att det skulle dröja en viss tid innan dessa kunde översändas.

I mitten av april hade drygt hälften av målsmannaenkäterna återkommit. Till de målsmän som då inte hade svarat sändes ett påminnelsebrev (bilaga 13), samt ett nytt exemplar av frågeformuläret och ett svarskuvert.

I slutet av maj var svarsfrekvensen uppe i omkring 70 procent. Till de resterande 30 procenten sändes i slutet av maj ytterligare ett påminnelsebrev (bilaga 14) med bifogat formulär och svarskuvert. Även denna påminnelse synes ha haft effekt, ty i slutet av juni hade svarsprocenten ökat med ytterligare 7 procentenheter. En noggrannare redogörelse för resultatet av insamlingen av målsmanenkäterna finns i nästa kapitel.

:

IV. POPULATION, UNDERSÖKNINGSGRUPP OCH BORTFALL

Definition av populationen

Undersökningspopulationen består av de elever, som vårterminen 1987 tillhörde årskurs 3 i grundskolan. Följaktligen ingår inte det fåtal elever som gick i privata skolor eller som tillhörde särskolan. Av definitionen följer också att populationen avgränsas med hänsyn till årskurstillhörighet, vilket betyder att den innefattar elever med olika födelseår. Huvudparten eller drygt 96 procent är födda 1977, 0.5 procent har födelseåret 1978 och knappt 3 procent är födda 1976 eller tidigare.

Bestämning av urvalet

För att få ett riksrepresentativt urval gick vi till väga på följande sätt:

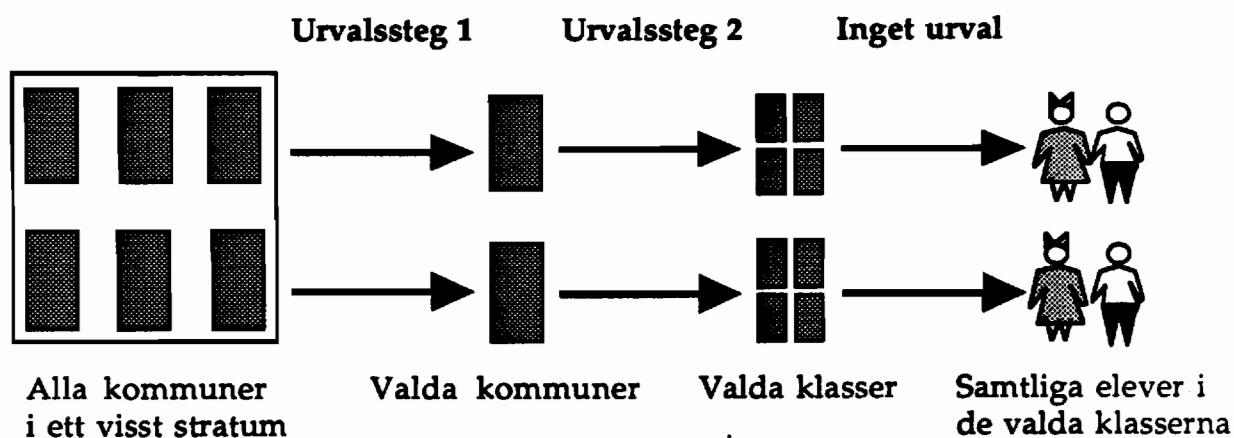
Sveriges samtliga kommuner grupperades i olika strata. Vid indelningen togs hänsyn till fyra faktorer - kommunens storlek, dess politiska majoritet, kommuninnevärnarnas sysselsättning samt andelen invandrare. Varje faktor mättes med en dikotomiserad variabel, vilket gav 16 ($2 \times 2 \times 2 \times 2$) olika grupper av kommuner. De variabler som utnyttjades samt deras brytningspunkter framgår nedan.

Faktor	Variabel	Brytningspunkt
Storlek	Folkmängd	25.000 invånare
Politisk styrning	Andel socialistiska mandat	50 procent
Sysselsättning	Andel inom offentlig sektor	25 procent
Invandrartäthet	Andel invandrarelever	8 procent

Som exempel kan nämnas att Södertälje hamnade i stratum 1 (folkmängd > 25.000 invånare, andel socialistiska mandat > 50%, andel i offentlig verksamhet > 25%, andel invandrarelever > 8%), medan Tidaholm kom att tillhöra stratum 16 eftersom denna kommun föll under brytpunkten i alla fyra variablerna.

Några av de bildade strata innehöll dock så få kommuner att vissa sammanslagningar blev nödvändiga. Antalet strata sjönk härigenom till 13. Det slutliga antalet blev ändå 16, genom att storstadskommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö fick bilda egna strata. Anledningen härtill var att man ville garantera att klasser från Sveriges tre största kommuner skulle vara representerade i undersökningen.

Från vart och ett av de 13 strata lottades två kommuner och från dessa samplades sedan ett antal klasser. Likaså utvaldes slumpmässigt ett antal klasser från de tre storstadskommunerna. Sammanlagt ingår således klasser från 29 kommuner i undersökningen. Urvalsförfarandet åskådliggörs i figur 2. För en utförligare redovisning hänvisas till Reuterberg och Svensson (1988). Vilka kommuner som deltar i undersökningen framgår av tabell 1.

Figur 2. Schematisk bild av urvalsdesignen.

Tabell 1. Ursprungliga antalet klasser respektive elever inom varje stratum.

Stratum	Ingående kommuner	Antalet klasser	Antalet elever
1	Huddinge, Norrköping	46	831
2	Gävle, Bollnäs	30	531
3	Finspång, Landskrona	16	322
4	Sandviken, Örnsköldsvik	28	474
5	Nacka, Borås	39	665
6	Kristianstad, Karlstad	33	559
7	Mjölby, Nässjö	16	297
8	Lycksele, Överkalix	9	87
9	Värmdö, Bjuv	12	185
10	Tierp, Munkfors	6	82
11	Ystad, Sala	12	196
12	Stenungsund, Lindesberg	14	206
13	Tranås, Herrljunga	10	117
14	Stockholm	9	154
15	Malmö	8	169
16	Göteborg	10	160
Totalt		298	5035

Undersökningsgruppens reducering före årskurs 6

Undersökningspopulationen består av de elever, som vårterminen 1987 tillhörde grundskolans årskurs 3. Det ursprungliga urvalet utgörs av 298 klasser från 29 kommuner. I klasserna befann sig sammanlagt 5035 elever (tabell 1). Av de utvalda klasserna vägrade ett tjugotal att delta. Ytterligare bortfall uppstod då enstaka elever inom de övriga klasserna ej velat medverka. Det totala bortfallet i årskull 3 uppgår sålunda till 616 elever eller 12 procent av undersökningsgruppen. Enligt gjorda analyser har dock inte detta bortfall på något allvarligare sätt skadat stickprovets representativitet (Reuterberg & Svensson, 1988, s 27-33).

I årskurs 3 vårterminen 1987 ingick sålunda 4419 elever i stickprovet. Stickprovets storlek minskade emellertid med ytterligare 49 elever fram till höstterminen 1989. Den främsta orsaken härtill är att de aktuella eleverna flyttat från Sverige. Inför starten av höstterminen återstod det därför 4370 elever. Detta innebär att bortfallet ökar med en procentenhet, men en så liten bortfallsgrupp får knappast någon snedvridande inverkan på undersökningsresultaten. Vi utgår sålunda ifrån att de återstående 4370 eleverna väl representerar den ursprungliga populationen.

Svarsfrekvensen i enkätundersökningarna våren 1990

Som framgår av tabell 2 har elevformulär 1 besvarats av 4025 elever och elevformulär 2 av 3974. Det innebär att 92 respektive 91 procent av alla utsända formulär återsänts ifyllda. De bortfall som här finns beror huvudsakligen på att elever varit frånvarande vid de tillfällen när formulären skulle besvaras. Bortfallen torde varken till sin storlek eller sammansättning vara av den art att de allvarligt skadar representativiteten. För detta talar bland annat att bortfallen är ganska jämnt fördelade på de 16 strata.

Som tidigare nämnts innehåller formulär 1 tre begåvningsstest samt ett stort antal frågor som rör skolinställning, fritidsintressen, studieplaner m m. I några fall saknas svar på enstaka test eller frågor, men detta sk partiella bortfall är mycket lågt. I allmänhet uppgår andelen obesvarade frågor till mindre än tre procent. Formulär 2 däremot innehåller endast ett räkneprov, vilket innebär att det ej här finns något partiellt bortfall - för samtliga elever som fyllt i formuläret finns också resultat på räkneprovet.

Vad gäller målsmanenkäten är svarsfrekvensen betydligt lägre. Totalt är det 77 procent av föräldrarna som besvarat den - en i och för sig relativt hög andel, men som framgår av tabell 2 varierar svarsfrekvensen ganska kraftigt mellan olika strata. Detta ger anledning att göra en noggrann analys av bortfallet och undersöka i vilka avseenden detta kan inverka menligt för det fortsatta arbetet.

Tabell 2. Svarsfrekvenserna i enkätundersökningarna våren 1990.

Stratum	<u>Elevformulär 1</u>		<u>Elevformulär 2</u>		<u>Målsmanenkät</u>	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
1	642	87	637	86	547	74
2	438	88	436	87	397	80
3	258	95	250	92	229	85
4	361	94	356	93	309	81
5	567	93	562	92	470	77
6	463	95	461	95	386	79
7	233	97	231	96	201	84
8	71	90	71	90	61	77
9	132	96	127	92	98	71
10	58	92	55	87	26	41
11	174	98	174	98	132	75
12	189	94	187	93	154	77
13	110	98	108	96	92	82
14	105	84	100	80	84	67
15	127	91	124	89	107	77
16	97	92	95	90	75	71
Totalt	4025	92	3974	91	3368	77

Bortfallets ackumulering

Ett problem med en longitudinell forskningsdesign är att bortfallet ackumuleras över insamlingstillfällena. De elever som saknar uppgifter från ett insamlingstillfälle är ingalunda identiska med det bortfall som uppstår vid ett annat, vilket leder till att den grupp som har fullständiga uppgifter successivt minskar med antalet insamlingstillfällen. Å andra sidan leder normalt ett upprepat insamlingsförfarande också till att man får in information om en del av den tidigare bortfallsgruppen. På så sätt kommer även den grupp som helt saknar uppgifter att successivt minska och härigenom förbättras möjligheterna till att kontrollera vilken effekt bortfallet i en viss undersökning får för resultaten.

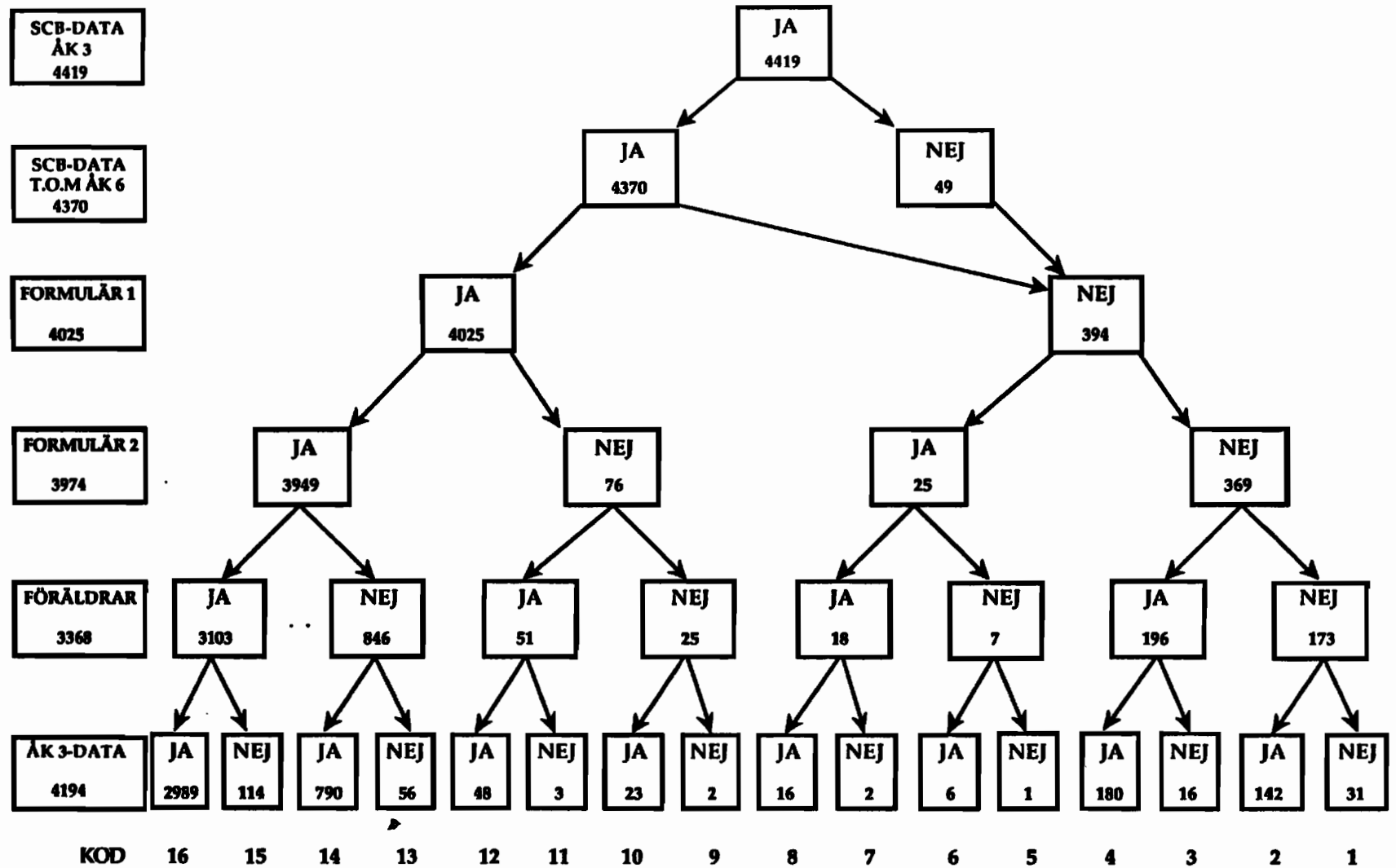
För varje nytt datainsamlingstillfälle blir bortfallsbilden alltmer komplicerad och man får en stor mängd undergrupper med olika kombinationer av uppgifter. Detta leder också till att bortfallens storlek kommer att variera från en undersökning till en annan beroende av vilka uppgifter undersökningen i fråga baseras på. För att få en överblick över bortfallet efter de två datainsamlingarna i årskurs 3 respektive 6 redovisar vi i figur 3 på nästa sida ett flödesdiagram, av vilket man kan utläsa hur många elever det är som har de olika kombinationerna av uppgifter. Eftersom denna rapport primärt behandlar datainsamlingen i årskurs 6 har vi tagit den som utgångspunkt för diagrammet.

För en elev med fullständiga data skall nu finnas följande information:

- *Årliga skoladministrativa data (SCB-data) från årskurserna 3, 4, 5 och 6.*
- *Eleiformulär 1 från årskurs 6.*
- *Eleiformulär 2 från årskurs 6.*
- *Målsmanformulär från årskurs 6.*
- *Elevdata från årskurs 3.*

Som framgår av insamlingsrapporten från årskurs 3 (Reuterberg & Svensson, 1988, s. 26) hade 4419 elever skoladministrativa uppgifter från denna årskurs. Denna grupp har emellertid reducerats till 4370, när vi kommit fram till årskurs 6. Som tidigare nämnts består detta bortfall till allra största delen av sådana elever som flyttat utomlands (40 st). För att inte göra flödesdiagrammet alltför svåröverskådligt har detta bortfall förts samman med dem, som av andra skäl saknar uppgifter från insamlingen i årskurs 6 våren 1990. De 4370 elever som hade fullständiga skoladministrativa uppgifter fram till och med årskurs 6 utgör basgrupp för datainsamlingen våren 1990.

Av figur 3 kan vi utläsa att 4025 elever i årskurs 6 besvarat elevformulär 1 dvs det formulär, som innehåller enkätfrågor och de tre begåvningsproven, och av dem har 3949 dessutom besvarat formulär 2 innehållande räkneprovet. Detta innebär att 90% av basgruppen har fullständiga *elevuppgifter* i denna årskurs, vilket får betraktas som en hög andel med tanke på att datainsamlingen omfattar två separata formulär. Eftersom bortfallet är större när det gäller målsmanformuläret sjunker antalet elever med *fullständiga data* (såväl elev- som målsmanuppgifter) till 3103, vilket motsvarar 71% av basgruppen. Går vi sedan över till flödesdiagrammets motsatta sida, kan vi konstatera att det är enbart 173 elever som helt saknar uppgifter från årskurs 6. Detta är en mycket liten grupp om man beaktar att den innefattar också de 49 elever som utgått ur undersökningen fram till våren 1990.

Figur 3. Översikt över antalet deltagare med olika kombinationer av uppgifter.

Sammanfattningsvis visar flödesdiagrammet att datainsamlingen i årskurs 6 fungerat utomordentligt bra på elevsidan och att även målsmanformula-
läret har givit en tillfredsställande svarsfrekvens på 77%.

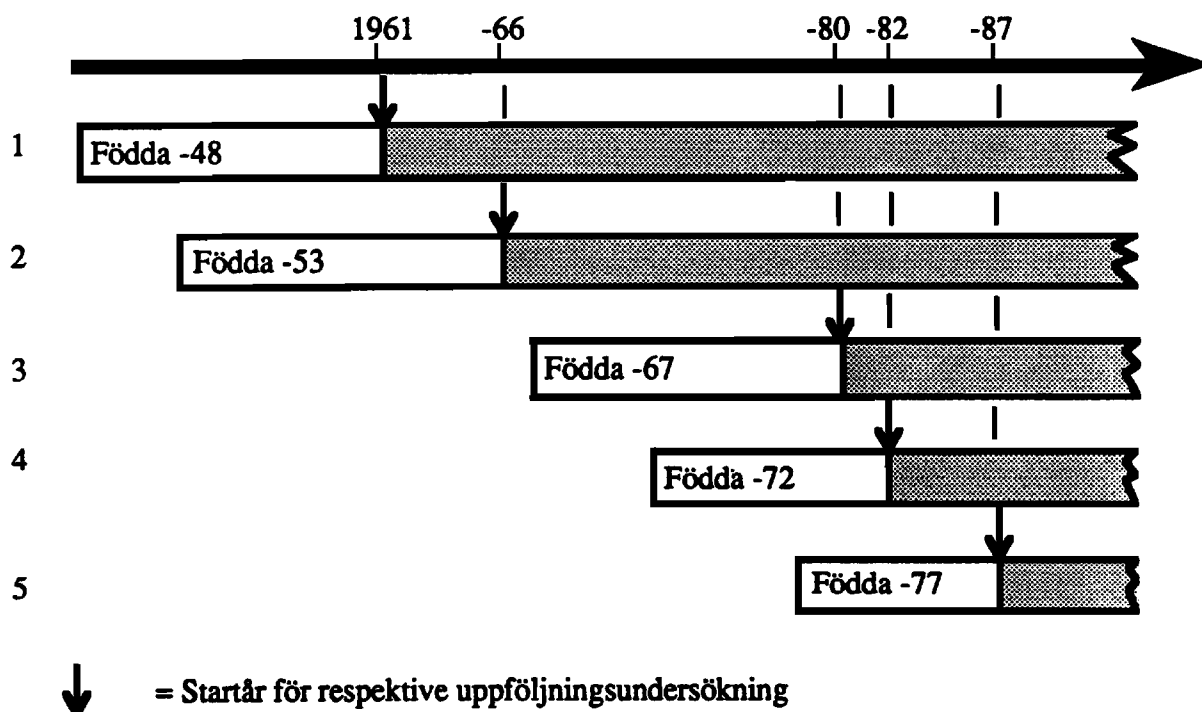
I diagrammets nedersta del har de data som insamlats i årskurs 6 relaterats till dem från årskurs 3. När vi granskar frekvenserna här måste vi emeller-
tid byta basgrupp och utgå från de 4419 elever, som i den sistnämnda årskur-
sen hade de skoladministrativa uppgifterna. Av diagrammet framgår att
den grupp som har fullständiga uppgifter från båda insamlingstillfällena nu
reducerats till 2989 elever, vilket motsvarar 68% av basgruppen. Som vi
diskuterat tidigare är det målsmanformulalet som står för det största bort-
fallet och i figur 3 kan vi se att inte mindre än 790 elever har alla andra upp-
gifter utom just målsmanformulalet. Det betyder att den grupp som har
fullständiga elevuppgifter från båda insamlingarna uppgår $2989+790=3779$
elever vilket motsvarar 86% av basgruppen för årskurs 3.

När vi här har angivit andel elever med olika typer av data har vi som bas-
grupp tagit de elever som haft skoladministrativa data. Detta ger en rättvi-
sande bild av hur insamlingarna av elev- och målsmanuppgifter har
fungerat, men samtidigt blir bilden något för positiv för projektet totalt sett.
Som tidigare angivits ingick ytterligare 616 elever i det ursprungliga stick-
provet utöver de 4419 som hade skoladministrativa data från årskurs 3. Om
vi tar den ursprungliga stickprovsstorleken på 5035 elever som utgångs-
punkt för beräkning av projektets totala svarsfrekvenser blir resultatet att
60% har fullständiga uppgifter från båda insamlingstillfällena, medan den
andel som har fullständiga elevuppgifter uppgår till 75% av det ursprung-
liga stickprovet.

V. PÅGÅENDE OCH PLANERAD FORSKNING

Som vi redogjort för i kapitel 1 ingår den datainsamling vi här beskrivit i ett mycket omfattande uppföljningsprogram, vilket inleddes för 30 år sedan. Hela programmet följer en undersökningsmodell kallad "stegvisa årskullar", vilket innebär att man med jämna tidsintervall inleder en uppföljningsundersökning bland riksrepresentativa stickprov av elever och att dessa sedan följs genom utbildningssystemet (Ljung, Lundman & Emanuelsson, 1973; Emanuelsson, 1979). Det nu aktuella stickprovet är det femte i ordningen och har tidigare varit föremål för en datainsamling då uppföljningsundersökningen inleddes i årskurs 3, våren 1987.

I figur 4 ges en översikt över samtliga fem grupper som ingår i uppföljningsprogrammet.

Figur 4. *Uppföljningsprogrammets design.*

En ideal tillämpning av modellen med stegvisa årskullar innebär

- att de olika stickproven väljs ut på samma sätt
- att uppföljningen påbörjas med relativt jämna tidsintervall
- att den inleds vid samma ålder och genomförs efter ett enhetligt schema
- att det finns en kärna av gemensamma uppgifter för de olika åldersgrupperna.

Med ett projekt som sträcker sig över 30 år måste givetvis vissa avsteg göras från de ovan nämnda principerna. I annat fall skulle det bli omöjligt att anpassa verksamheten till de förhållanden och problemställningar som är aktuella vid en given tidpunkt. Så har vissa förändringar fått göras i samtliga de avseenden som nämns ovan. Dock har förändringarna inte varit så genomgripande att möjligheterna att utnyttja modellens fördelar förlorats.

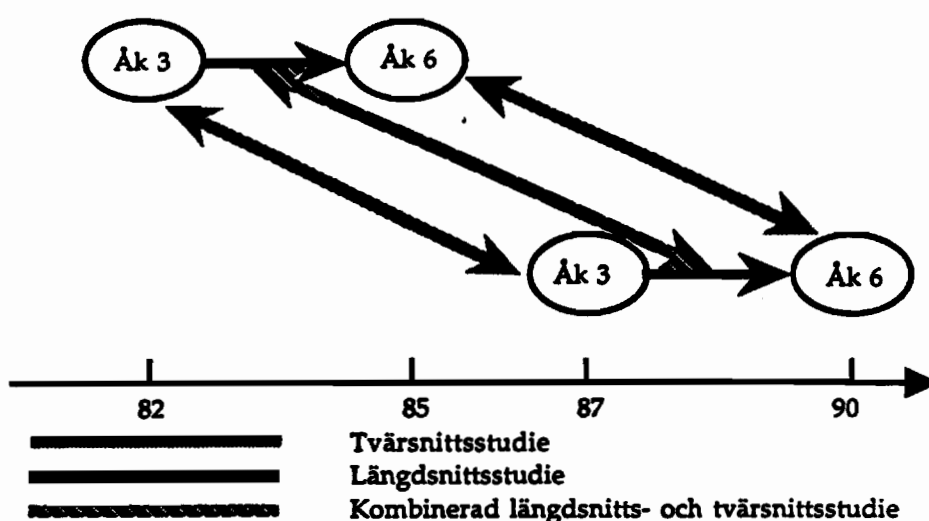
Beträffande *urvalsprinciperna* skiljer sig de två tidigaste årskullarna från de övriga tre i ett par väsentliga avseenden. En sådan skillnad är att urvalet av 48-or och 53-or skett på individnivå, medan de tre senaste årskullarna valts ut klassvis. Normalt ger ett individurval en bättre precision hos urvalet, men med tanke på att vi här arbetar med mycket stora stickprov - ca 10.000 individer i alla stickprov utom det senaste, som innefattar 5000 - ger även klassurvalen en fullgod representativitet. Sett mot den bakgrunden att programmet syftar till en utvärdering av utbildning har vidare klassurvalen den fördelen att de möjliggör simultana analyser av data på individ- och klassnivå (jfr t ex Bassiri, 1986; Keeves & Sellin, 1988).

Som en konsekvens av att urvalet i de två första stickproven valts ut efter födelsedag kommer alla individer att vara födda samma år inom respektive stickprov men befinna sig i olika årskurser då uppföljningen inleds. För de övriga stickproven gäller däremot att alla befinner sig i samma årskurs medan födelseåren varierar. Som nämnts i kapitel 1 torde detta emellertid inte medföra några större problem vid jämförelser mellan stickproven eftersom andelen normalåriga i samtliga stickprov uppgår till cirka 95%.

Av figur 4 framgår att de två tidigaste och de två senaste uppföljningsundersökningarna inletts med fem års tidsintervall. Däremot förflöt det hela 14 år från det att uppföljningen startats bland 53-orna tills dess att nästa kunde genomföras. När sedan uppföljningarna återupptogs 1980 hade man som grundprincip att de skulle starta redan i årskurs 3 för att därigenom kunna studera elevernas utveckling även under mellanstadieperioden. Dock valde man att starta i årskurs 6 bland dem födda 1967 för att två år senare påbörja en ny uppföljning i årskurs 3. Genom detta förfarande kunde man snabbare återgå till principen om fem års åldersskillnad mellan årskullarna - en princip som tillämpats också för den senast påbörjade uppföljningsundersökningen.

Trots det långa uppehållet under 70-talet och trots att man flyttat den första insamlingen av uppgifter till en lägre ålder har man ändå kunnat hålla fast vid principen om ett enhetligt schema för datainsamlingarna såtillvida att en insamling har genomförts i årskurs 6 för samtliga stickprov. Man har också bevarat en relativt stor kärna av gemensamma data. Till denna kärna hör de skoladministrativa data som årligen samlas in av SCB samt en stor del av basuppgifterna. Bland de gemensamma basuppgifterna som insamlats i årskurs 6 från samtliga stickprov återfinns t ex de tre begåvningsproven - ett förhållande som bl a har möjliggjort undersökningar av hur 13-åringarnas intelligensnivå förändrats under ett kvartssekel (Emanuelsson & Svensson, 1986; 1989). Givetvis kommer denna tidsserie att kompletteras med de begåvningsresultat som erhållits vid den senaste datainsamlingen.

För de två yngsta årskullarna, som följt exakt samma insamlingsschema, är vidare ordförrådsprovet i årskurs 3, räkneprovet samt en mycket stor del av elevformulären identiska. Vad beträffar räkneprovet och en del av elevformuläret har dessutom principen om gemensamma uppgifter tillämpats mellan datainsamlingen i årskurs 3 och den i årskurs 6. Så ingår t ex samtliga de 15 räkneuppgifter som eleverna besvarat i årskurs 3 också i den förlängda version av räkneprovet, som givits i årskurs 6. Det faktum att en viss del av informationen är identisk inte bara mellan årskullar utan också mellan två insamlingstillfällen för en och samma grupp ger unika möjligheter till att genomföra undersökningar, där jämförelser av tvärsnittskaraktär kombineras med longitudinella jämförelser, vilket framgår av figur 5.

Figur 5. Designen för den pågående komparativa studien.

För närvarande pågår arbetet med en undersökning av den typ som beskrivs i figur 5. I undersökningen studeras elevernas ordförråd och räkneförmåga i årskurserna 3 och 6 samt deras skattningar av hur bra de klarar olika skoluppgifter i dessa två årskurser. När det gäller tvärsnittsjämförelserna kan dessa ske direkt på grundval av medelvärden och procenttal, eftersom prov och frågor är identiska för de två grupperna vid båda mättillfällena. På samma sätt kan de longitudinella jämförelserna vad gäller de 15 första uppgifterna i räkneprovet samt självskattningarna ske direkt på grundval av medelvärden respektive procenttal, då mätinstrumenten i dessa fall är identiska i båda årskurserna. Däremot är det totala räkneprovet och ordförrådsprovet i årskurs 6 inte identiska med dem i årskurs 3, varför elevernas utveckling i dessa båda avseenden (den longitudinella jämförelsen och den kombinerade tvärsnitts- och längdsnittsjämförelsen) får baseras på den samvariation som råder mellan de två mätningarna. Undersökningen kommer att publiceras under hösten 1991.

Det faktum att en stor del av räkneprovet är identiskt från årskurs 3 till årskurs 6 ger också möjlighet att mera ingående studera hur elevernas räkneförmåga utvecklats under mellanstadietiden. En sådan undersökning gällande 72-orna har tidigare publicerats av Pettersson (1990), där resultaten inte enbart återspeglar förändringar i totalpoäng på provet utan där även olika typer av fellösningar varit föremål för analys. En likartad undersökning, där olika typer av fellösningar står i centrum, kommer att genomföras på de data som insamlats bland 77-orna.

Det nya tidsschemat med en insamling redan i årskurs 3 vid sidan av den i årskurs 6 innebär ju i sig en väsentlig utbyggnad av uppföljningsprogrammet. Det har emellertid också utökats i två andra avseenden, nämligen med en datainsamling bland ungdomarna ett år efter grundskolans slut och en enkätundersökning bland målsmännen. Båda dessa förändringar infördes i och med uppföljningen av dem födda 1967. När det gäller insamlingen ett år efter grundskolan har ju den yngsta årskullen ännu inte kommit så långt i utbildningssystemet, men enligt planerna kommer den att genomföras 1994. Däremot har målsmännen till eleverna varit föremål för en enkätundersökning i samtliga de tre senaste årskullarna. Dock har av olika skäl insamlingen inte kunnat ske enligt samma tidsschema. När det gäller dem födda 1967 respektive 1977 har insamlingen skett, när eleverna befann sig i årskurs 6, medan insamlingen bland 72-orna genomfördes redan i årskurs 3.

Som vi redogjort för i kapitel 2 innehåller målsmanformuläret frågor om bl a barnens uppväxtförhållanden, målsmännens syn på skolan, deras möjligheter att påverka arbetet där samt vilka förändringar i skolarbetet de anser vara viktigast. Med tanke på de möjligheter som här finns att relatera målsmännens svar på olika frågor till den information, som finns om eleverna, erbjuder materialet unika forskningsmöjligheter inom ett område som är relativt lite belyst, men som har en stor aktualitet inte minst genom de resultat som presenterats av den s k Maktutredningen (Pettersson, Westholm & Blomberg, 1989).

Vi kommer därför att under innevarande år publicera två rapporter, vilka utnyttjar den målsmannainformation som insamlades våren 1990. I den ena kommer vi att studera föräldrarnas inställning till olika företeelser i skolan och deras delaktighet i barnens skolarbete relaterad till elevernas inställning och skolprestationer. Den andra rapporten kommer att ta upp frågan om vad målsmännen upplevt vara mest positivt respektive mest negativt under barnens mellanstadietid. Här rör det sig om sköppna frågor, där målsmännen fritt fått formulera sina synpunkter.

En pågår en undersökning vid Statistiska centralbyrån där elevernas skolförhållanden under mellanstadiet kartläggs beträffande bl a olika former av stödåtgärder, varvid jämförelser görs med dem som är födda 1972. Enligt våra planer kommer denna undersökning att följas upp med en studie, där vi kartlägger hur stödåtgärderna riktas till olika elevgrupper samt vilka effekter åtgärderna fått elevernas prestationsutveckling och självuppfattning under mellanstadietiden.

Självfallet kommer vi också att följa den yngsta årskullen genom högstadiet och gymnasiet med komplettering av de årliga uppgifterna. Med dessa data som grund kommer ungdomarnas utbildningsval och studieframgång att studeras varvid dessa variabler relateras till elevernas tidigare kunskaper, intressen samt till olika bakgrundsfaktorer. I dessa avseenden kommer vi också att göra jämförelser med de elevkullar som är födda fem respektive tio år tidigare.

Förutom en fortsatt insamling av uppgifter från dem födda 1977 planeras också en ny uppföljningsundersökning bland elever som kommer att befinna sig i årskurs 3 våren 1992 dvs elever som är födda 1982. För att kunna återgå till den ursprungliga stickprovsstorleken på ca 10.000 individer kommer dock den första insamlingsfasen här att begränsas till de årliga uppgifter, som insamlas av SCB. Sådana uppgifter som lämnas av eleverna själva eller deras målsmän kommer att inhämtas först våren 1995, då eleverna befinner sig i årskurs 6. Därefter planerar vi att följa samma insamlingsschema som gällt för de tre närmast föregående årgångarna.

En viktig orsak till att datainsamlingarna från eleverna inte påbörjas förrän i årskurs 6 är, som nämnts ovan, att vi anser det viktigt att kunna återgå till den ursprungliga stickprovsstorleken på ca 10.000 individer samtidigt som vi anser det vara viktigt att kunna bibehålla det etablerade insamlingsschemat med en insamling i årskurs 6. Att genomföra två datainsamlingar från ett så stort stickprov inom en tidsperiod av tre år skulle nämligen vara alltför kostnadskrävande. Dessutom skulle det kräva alltför stora personalinsatser, vilket i sin tur skulle medföra att de hittills insamlade uppgifterna inte kan bearbetas i den utsträckning som är önskvärt.

REFERENSER

- Bassiri, D (1986) Formulating, testing and fitting hierarchical linear regression models. Paper presented at the annual meeting of AERA, San Francisco, 1986.
- Christianson, U & Härnqvist, K (1980) Ling-projektens enkät 1980. Genomförande och bortfallsanalyser. *Rapporter från pedagogiska institutionen, Göteborgs universitet*. 1980:12.
- Ek, K & Pettersson, A (1985) Utvärdering genom uppföljning av elever. IV. Elevers uppfattning om sig själva i skolan. *Högskolan för lärarutbildning i Stockholm, institutionen för pedagogik*. Rapport 4/1985.
- Emanuelsson, I (1979) Utvärdering genom uppföljning av elever. I. Ett nytt individualstatistikprojekt. *Högskolan för lärarutbildning i Stockholm, institutionen för pedagogik*. Rapport 11/1979.
- Emanuelsson, I (1981) Utvärdering genom uppföljning av elever. II. De första datainsamlingarna. *Högskolan för lärarutbildning i Stockholm, institutionen för pedagogik*. Rapport 10/1981.
- Emanuelsson, I & Svensson, A (1986) Does the level of intelligence decrease? A comparison between thirteen-year-olds tested in 1961, 1966 and 1980, *Scandinavian Journal of Educational Research*, 30, pp 25-38.
- Emanuelsson, I & Svensson, A (1989) Intelligensförskjutningar under ett kvartssekel. *Publikationer från institutionen för pedagogik, Göteborgs universitet*. 1989:09.
- Härnqvist, K & Svensson, A (1973) A Swedish databank for studies of educational development. *Sociological Microjournal*, 7, s 35-42.
- Keeves, J P & Sellin, N (1988) Multilevel analysis. I Keeves, J P (Ed) *Educational Research Methodology and Measurement*. Oxford: Pergamon Press.
- Ljung, B-O, Lundman, L & Emanuelsson, I (1973) Individ-Samhälle-Utbildning. Uppföljningsstudier enligt modellen stegvisa årskullar. Förslag till FoU-projekt. Stencil. *Lärarhögskolan i Stockholm, pedagogiska institutionen*.
- Pettersson, A (1990) *Att utvecklas i matematik. En studie av elever med olika prestationsutveckling*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.

- Peterson, O, Westholm, A & Blomberg, G (1989) *Medborgarnas makt*. Stockholm: Carlssons Bokförlag.
- Reuterberg, S-E & Svensson, A (1988) Utvärdering genom uppföljning. Insamling av elevuppgifter i årskurs 3 våren 1987. *Publikationer från institutionen för pedagogik, Göteborgs universitet*. 1988:03.
- Rovio-Johansson, A (1972) Undersökningar kring frågeformulär avseende anpassning, motivation och intresseinriktning i skolsituationen. *Licentiatavhandlingar från Pedagogiska institutionen, Göteborgs universitet*, 1972.
- Statistiska centralbyrån (1976) Individualstatistiken. Skoldata för ett urval elever födda 1948 och 1953. *Promemorior från SCB*. 1976:8.
- Statistiska centralbyrån (1983) Elevpanel för longitudinella studier. *Statistiska meddelanden*. U SMU 1983:4.
- Statistiska centralbyrån (1985) Elevpanel för longitudinella studier. Uppgifter avseende skolgång i årskurs 9 (1983) och övergången till gymnasieskolan. *Statistiska meddelanden*. U 422 SM 8501.
- Statistiska centralbyrån (1986) Elevpanel för longitudinella studier. Skoldata för årskurs 3 till och med årskurs 6. *Statistiska meddelanden*. U 44 SM 8601.
- Statistiska centralbyrån (1988) Elevpanel för longitudinella studier. Från grundskolan genom gymnasieskolan 1983-1987. *Statistiska meddelanden*. U 55 SM 8801.
- Statistiska centralbyrån (1989) Elevpanel för longitudinella studier. Genom högstadiet till gymnasieskolan, ht 1988. *Statistiska meddelanden*. U 45 SM 8901.
- Svensson, A (1964) Sociala och regionala faktorerers samband med över- och underprestationer i skolan. *Rapporter från Pedagogiska institutionen, Göteborgs universitet*, 1964.
- Svensson, A (1971) *Relative Achievement*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.

FORMULÄR 1

Det häfte som du nu har framför dig innehåller frågor och uppgifter av olika slag. Du skall svara på dessa enligt de anvisningar som står före varje avdelning med uppgifter. Är du osäker på hur du skall göra, så visar din lärare dig. Din lärare talar också om för dig när du skall börja att lösa uppgifterna och när du skall sluta med varje avdelning. Skriv med blyerts så att du kan ändra om du gör fel.

När du gått igenom hela häftet, skall du lägga in det i svarskuvertet och klistra igen det. Sedan skickar din lärare det till Göteborgs universitet.

Ingen annan än de som arbetar med projektet kommer att få se dina svar på uppgifterna.

Kontrollera att du har fått ett häfte som ditt namn står på och skriv dessutom själv ditt namn och den klass du går i nu.

Namn

Klass vårterminen 1990

Börja med anvisningarna till provet Motsatser!

MOTSATSER

ANVISNINGAR

Se på exempel 1.

ÖVNINGSEXEMPEL 1.	VIT	1 stor	2 svart	3 arg	4 ful	<input type="text" value="2"/>
-------------------	-----	-----------	------------	----------	----------	--------------------------------

Till vänster står ett ord som är tryckt med stora bokstäver. Till höger står fyra ord tryckta med små bokstäver. Ett av de orden är ungefär motsatsen till ordet till vänster. Svart är motsatsen till VIT. Svart är nummer 2 av orden, och därför har 2 skrivits i rutan i kanten.

ÖVNINGSEXEMPEL 2.	STOR	1 ensam	2 fin	3 liten	4 gammal	<input type="text"/>
-------------------	------	------------	----------	------------	-------------	----------------------

I det andra exemplet är det liten som är motsatsen till STOR. Skriv därför 3 i rutan.

ÖVNINGSEXEMPEL 3.	UPP	1 ner	2 ut	3 fram	4 bra	<input type="text"/>
-------------------	-----	----------	---------	-----------	----------	----------------------

Skriv numret på det ord som är motsatsen till UPP i rutan.

Lös nu också övningsexemplen 4 och 5.

ÖVNINGSEXEMPEL 4.	LJUS	1 himmel	2 spegel	3 lampa	4 mörker	<input type="text"/>
ÖVNINGSEXEMPEL 5.	HÄRD	porös	mjuk	vattnig	klar	<input type="text"/>

På nästa sida kommer många uppgifter av samma slag. Du skall göra på samma sätt när du löser dem. Ta uppgifterna i den ordning de kommer, för i regel står de lättaste först, och sedan blir de allt svårare. Är det någon uppgift du inte kan klara, så dröj inte för länge vid den utan gå vidare till nästa.

Stopp! Vänd ej blad förrän du får tillsägelse!

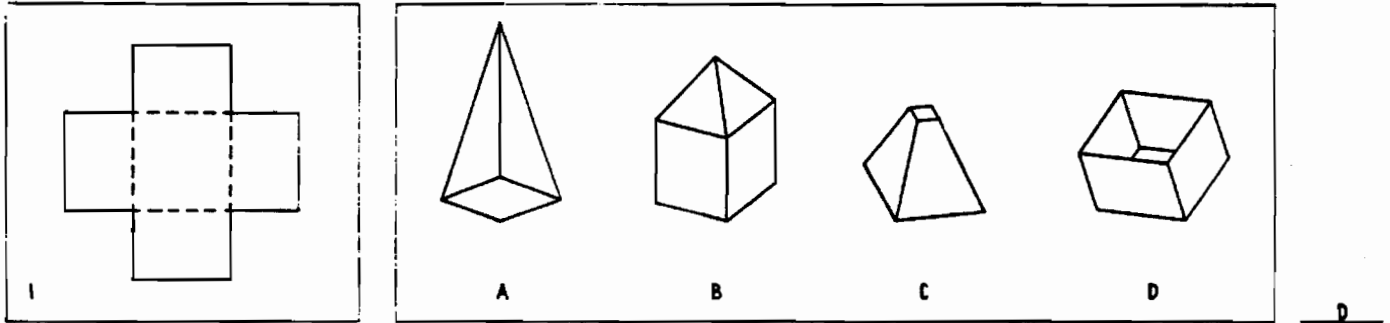
M O T S A T S P R O V E T

2 sidor

PLÅTVIKNING

ANVISNINGAR

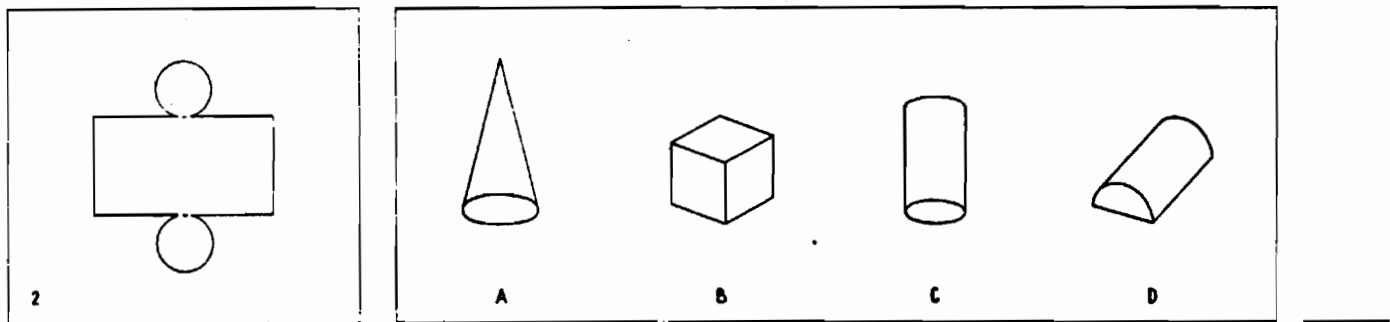
Se på övningsexempel 1!

Till vänster finns en bild av ett plåtstycke. De prickade linjerna visar hur plåtstycket skall vikas.

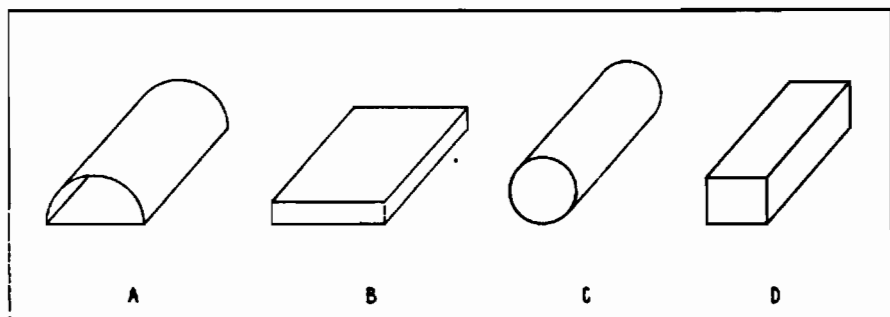
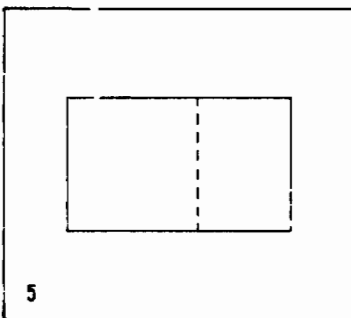
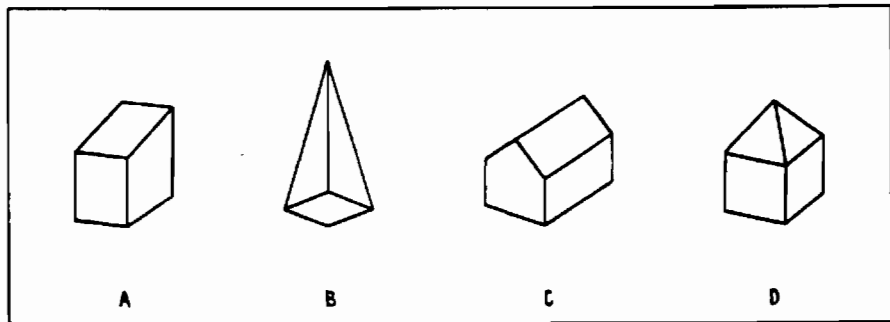
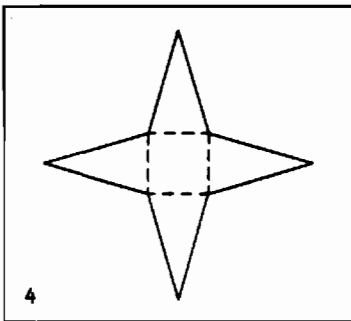
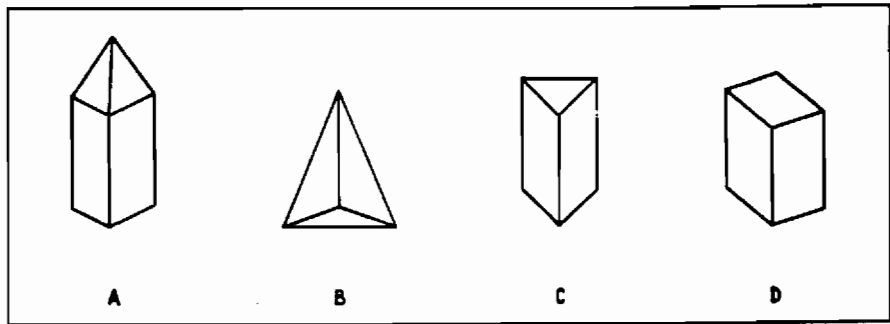
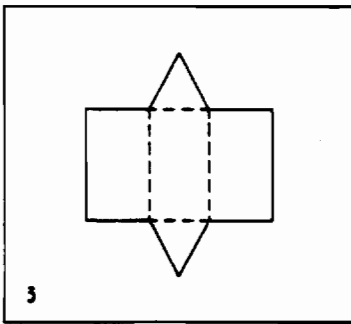
Till höger finns bilder av fyra föremål. Bland dem kan bara D göras av plåtstycket i figur 1. Därför har D skrivits på svarsraden.

Se på övningsexempel 2!

Till vänster finns en bild av ett annat plåtstycke. Genom att vika och rulla det plåtstycket kan man få C men inget annat av föremålen till höger. Skriv därför C på svarsraden.

På nästa sida kommer ytterligare några övningsexempel. Ta reda på vilket av föremålen A—D som kan göras av plåtstycket till vänster. Skriv alla svar på svarsraderna.

På de följande sidorna kommer en rad exempel där du skall tänka ut vilket föremål som kan göras av olika plåtstycken. Skriv alla svaren på svarsraderna.

Stopp! Vänd ej blad förrän du får tillsägelse!

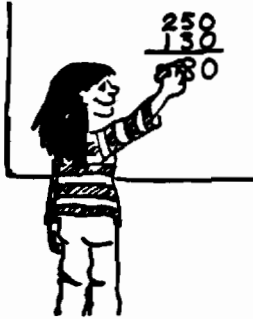
PLÅTVIKNING

8 sidor

Här följer några beskrivningar av elever i olika situationer i skolan. Efter varje beskrivning följer tre frågor till dig om hur du ser på dig själv i en liknande situation. Besvara varje fråga genom att sätta en ring runt det svar som passar bäst för dig, antingen ja eller nej, t ex

JA NEJ

FLICKAN PÅ BILDEN TYCKER
ATT HON KAN RÄKNA BRA.

1. Tycker du att du kan räkna bra?	JA	NEJ
2. Tror du att läraren tycker att du är bra på att räkna?	JA	NEJ
3. Tänker du ofta på att du skulle vilja räkna bättre?	JA	NEJ

POJKEN PÅ BILDEN TYCKER
ATT HAN KAN STAVA BRA.

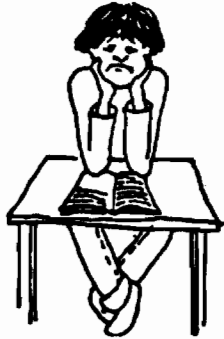
4. Tycker du att du kan stava bra?	JA	NEJ
5. Tror du att dina föräldrar tycker att du stavar bra?	JA	NEJ
6. Tänker du ofta på att du skulle vilja stava bättre?	JA	NEJ

POJKEN PÅ BILDEN TYCKER INTE OM
ATT ARBETA IHOP MED KLASSKAMRATER.

7. Tycker du om att arbeta ihop med klasskamrater?	JA	NEJ
8. Tror du att klasskamraterna tycker om att arbeta ihop med dig?	JA	NEJ
9. Tänker du ofta på att du skulle vilja vara bättre på att arbeta ihop med andra?	JA	NEJ

POJKEN PÅ BILDEN TYCKER ATT
HAN LÄSER DÅLIGT.

10. Tycker du att du läser dåligt?	JA	NEJ
11. Tror du att dina föräldrar tycker att du läser dåligt?	JA	NEJ
12. Tänker du ofta på att du skulle vilja läsa bättre?	JA	NEJ

FLICKAN PÅ BILDEN TYCKER ATT
HON RITAR OCH MÅLAR DÅLIGT.

13. Tycker du att du ritat och målat dåligt?	JA	NEJ
14. Tror du att dina klasskamrater tycker att du ritat och målat dåligt?	JA	NEJ
15. Tänker du ofta på att du skulle vilja vara bättre på att rita och måla?	JA	NEJ

POJKEN PÅ BILDEN TYCKER ATT HAN
ÄR DÅLIG I GYMNASTIK.

16. Tycker du att du är dålig i gymnastik?	JA	NEJ
17. Tror du att klasskamraterna tycker att du är dålig i gymnastik?	JA	NEJ
18. Tänker du ofta på att du skulle vilja vara bättre i gymnastik?	JA	NEJ

POJKEN PÅ BILDEN TYCKER ATT
HAN ÄR BRA I SKOLAN.

19. Tycker du att du är bra i skolan?	JA	NEJ
20. Tror du att dina föräldrar tycker att du är bra i skolan?	JA	NEJ
21. Tänker du ofta på att du skulle vilja vara bättre i skolan?	JA	NEJ

Besvara följande frågor genom att sätta ett kryss för det som stämmer för dig.

1. Vilken kurs i engelska har du valt för årskurs 7?

- allmän kurs
 särskild kurs
 har ej valt kurs

2. Vilken kurs i matematik har du valt för årskurs 7?

- allmän kurs
 särskild kurs
 har ej valt kurs

3. Vilket tillvalsämne har du valt för årskurs 7?

Skriv här:

4. Tänker du fortsätta till gymnasieskolan senare?

- ja Vilken linje?
 nej
 vet inte

5. Har du besökt din mamma på hennes arbetsplats?

- nej
 ja, en gång
 ja, några gånger
 ja, många gånger

Vilket yrke/arbete har din mamma?

6. Har du besökt din pappa på hans arbetsplats?

- nej
 ja, en gång
 ja, några gånger
 ja, många gånger

Vilket yrke/arbete har din pappa?

7. Vilket yrke siktar du själv på att få?

.....

TALSERIER**ANVISNINGAR**

I var och en av de följande uppgifterna finns en rad med olika tal. Dessa tal följer efter varandra i en viss regelbunden ordning i varje rad. Siffrorna är alltså ordnade efter en viss regel, som det gäller att komma på. När du har funnit regeln skall du fortsätta raden med två tal till. Dessa skrives på de streckade linjerna.

ÖVNINGSEXEMPEL 1.

4	5	6	7	8	9		<u>10</u>	<u>11</u>
---	---	---	---	---	---	--	-----------	-----------

ÖVNINGSEXEMPEL 2.

2	2	2	2	2	2		<u>2</u>	<u>2</u>
---	---	---	---	---	---	--	----------	----------

Skriv nu själv till de tal som det skall vara i följande övningsexempel.

ÖVNINGSEXEMPEL 3.

12	11	10	9	8	7	
----	----	----	---	---	---	--	-------	-------

ÖVNINGSEXEMPEL 4.

2	4	6	8	10	12	
---	---	---	---	----	----	--	-------	-------

På nästa sida kommer många uppgifter av samma slag. Du skall göra på samma sätt när du löser dem.

Stopp! Vänd ej blad förrän du får tillsägelse!

T A L S E R I E R

2 sidor

**På de flesta frågorna skall du sätta kryss (x) för det svar som bäst passar in på dig.
Sätt bara ett kryss för varje fråga!**

1. Hur många böcker läser du på din fritid?

- mer än en bok i veckan
- en bok i veckan
- mindre än en bok i veckan
- läser sällan eller aldrig böcker

2. Vilken bok läste du senast?

.....

3. Hur många serietidningar läser du?

- flera i veckan
- en i veckan
- mindre än en i veckan
- läser sällan eller aldrig serietidningar

4. Hur ofta läser du dagstidningar?

- varje dag eller nästan varje dag
- ibland
- läser sällan eller aldrig dagstidningar

5. Vad läser du mest i dagstidningarna?

.....

.....

6. Hur lång tid brukar du vanligen lyssna på musik?

- aldrig eller nästan aldrig
- ungefär 1/2 timma om dagen
- ungefär 1 timma om dagen
- ungefär 2 timmar om dagen
- ungefär 3 timmar om dagen
- ungefär 4 timmar eller mer per dag

7. Hur lång tid brukar du vanligen se på TV/video?

- aldrig eller nästan aldrig
- ungefär 1/2 timma om dagen
- ungefär 1 timma om dagen
- ungefär 2 timmar om dagen
- ungefär 3 timmar om dagen
- ungefär 4 timmar eller mer per dag

8. Vilken typ av program/filmer ser du helst på?

.....

.....

9. Hur ofta deltar du på din fritid i lagidrotter (t ex fotboll, basket, handboll eller bandy)?

- mer än en gång i veckan
- en gång i veckan
- mindre än en gång i veckan
- sällan eller aldrig

10. Hur ofta sysslar du på din fritid med individuella idrotter (t ex frildrott, simning eller skidåkning)?

- mer än en gång i veckan
- en gång i veckan
- mindre än en gång i veckan
- sällan eller aldrig

11. Hur lång tid brukar du vanligen lägga ner hemma på läxläsning och annat skolarbete?

- ingen tid alls
- ungefär 1/2 timma om dagen
- ungefär 1 timma om dagen
- ungefär 1 1/2 timma om dagen
- ungefär 2 timmar om dagen eller mer

12. Hur ofta får du hjälp med läxor och annat skolarbete av någon där hemma?

- varje dag
- ett par gånger i veckan
- en gång i veckan
- sällan eller aldrig

13. Hur ofta har ni prov i skolan?

- ett par gånger i veckan
- en gång i veckan
- en eller två gånger i månaden
- sällan eller aldrig

14. Vad anser du om proven?

- vi har prov för ofta
- det är bra som det är
- vi har prov för sällan

15. Vad tycker du är bäst med skolan?

- 1.
- 2.
- 3.

16. Vad tycker du är sämst med skolan?

- 1.
- 2.
- 3.

Tack för din medverkan!

ANVISNINGAR

De flesta frågorna besvaras genom att sätta ett kryss (X) för något av svarsalternativen. I annat fall anges vid frågan hur du skall markera ditt svar. Är det någon fråga som du har svårt att svara på (svarsalternativen kanske inte passar dig) så skriv dina synpunkter på något utrymme bredvid frågan eller på ett löst papper.

På vissa frågor finns plats för var och en av föräldrarna att svara. I de fall båda föräldrarna är vårdnadshavare hoppas vi att ni vill göra detta.

Formuläret skickas direkt till Göteborgs universitet i bifogat svarskuvert. Lämnade uppgifter behandlas konfidentiellt.

1. Har barnet deltagit i förskoleverksamhet eller annan barnomsorg? (Flera alternativ kan anges).

- Nej, inte alls
 Ja, på daghem mer än 2 år
 Ja, på daghem 2 år eller mindre
 Ja, på deltidsförskola (lekskola)
 Ja, i familjedaghem (dagmamma)

2. Hos vem vistas barnet?

- Samtidigt hos båda föräldrarna
 Hos modern
 Hos fadern
 Växelvis hos modern och fadern
 Annan än föräldrarna

3. Hur ofta talar du och barnet om sådant som de arbetar med i skolan?

	Modern	Fadern
Aldrig	☐	☐
Nästan aldrig	☐	☐
Ett par gånger/månad	☐	☐
Ett par gånger/vecka	☐	☐
Nästan varje dag/varje dag	☐	☐

4. Hur ofta brukar du hjälpa barnet med läxor och andra hemuppgifter?

	Modern	Fadern
Aldrig	☐	☐
Nästan aldrig	☐	☐
Ett par gånger/månad	☐	☐
Ett par gånger/vecka	☐	☐
Nästan varje dag /varje dag	☐	☐

5. Hur upplever du dina möjligheter att påverka arbetet i ditt barns klass?

	Modern	Fadern
Mycket stora	☐	☐
Ganska stora	☐	☐
Ganska små	☐	☐
Mycket små	☐	☐

6. Vad är din inställning till kvartalsamtalen, då du själv får träffa läraren?

	Modern	Fadern
Mycket givande	☐	☐
Ganska givande	☐	☐
Inte särskilt givande	☐	☐
Ger ingenting alls	☐	☐
Brukar inte gå	☐	☐

7. Vad är din inställning till de föräldramöten som brukar anordnas?

	Modern	Fadern
Mycket givande	☐	☐
Ganska givande	☐	☐
Inte särskilt givande	☐	☐
Ger ingenting alls	☐	☐
Brukar inte gå	☐	☐

8. Under våren sker i de flesta skolor val av kurser i engelska och matematik. Vilken kurs i engelska har ditt barn valt för årskurs 7?

- Allmän kurs
 Särskild kurs
 Har ej valt kurs

9. Vilken kurs i matematik har barnet valt?

- Allmän kurs
 Särskild kurs
 Har ej valt kurs

10. Vilket av nedanstående motiv har mest påverkat valet?

- Ger en bra förberedelse för kommande utbildning
 Passar barnets egna förutsättningar bäst
 Barnets bästa kamrater valde så
 Läraren föreslog detta
 Något annat motiv. Vilket?

11. Önskar du att ditt barn skall gå över till gymnasieskolan efter årskurs 9?

- Ja, till en yrkesförberedande linje.
- Ja, till en teoretisk linje
- Nej, det är bättre att han/hon börjar arbeta.
- Nej, det är bättre att han/hon går till en annan utbildning. Vilken?
-

14. Vilket är ditt nuvarande arbete? Ange så noggrant som möjligt.

Modern:

.....

Fadern:

.....

12. Vilken är din nuvarande situation när det gäller sysselsättning?

	Modern	Fadern
Anställd, heltid	☐	☐
Anställd, deltid	☐	☐
Egen företagare	☐	☐
Sköter hemmet, heltid	☐	☐
Deltar i utbildning	☐	☐
Arbetslös	☐	☐
Pensionär	☐	☐

15. Vad har varit mest *positivt* med skolan för ditt barn under mellanstadietiden?

1.

2.

3.

16. Vad har varit mest *negativt* med skolan för ditt barn under mellanstadietiden?

1.

2.

3.

13. Vilka skolutbildningar har du fullföljt?

	Modern	Fadern
Folkskola, Enhetsskola eller Grundskola	☐	☐
Yrkeskola	☐	☐
Realskola, Flickskola Fackskola, Folkhögskola	☐	☐
Gymnasium	☐	☐
Universitet, Högskola eller Seminarium	☐	☐

Annan utbildning.
Ange vilken och hur lång tid.

.....

17. Om du ser tillbaka på ditt barns skolgång på mellanstadiet, vilka förändringar i skolarbetet anser du då vara mest angelägna?

.....

.....

.....

18. Vilka är skolans viktigaste uppgifter?

Här följer några av de uppgifter som skolan sägs ha. Sätt en etta (1) för det som du tycker är skolans viktigaste uppgift, en tvåa (2) för det som är näst viktigast och så vidare till en nia (9) för det som är minst viktigt.

	Modern	Fadern
Ge basfärdigheter i matematik och svenska	[]	[]
Ge kunskaper i främmande språk	[]	[]
Ge kunskaper i övriga skolämnen	[]	[]
Träna samarbetsförmåga och hänsynstagande hos eleverna	[]	[]
Ge eleverna förmåga att hävda sig i konkurrenssituationer i samhället	[]	[]
Lära eleverna att tänka kritiskt och göra självständiga ställningstaganden	[]	[]
Lära eleverna att lyda föräldrar, lärare och andra vuxna	[]	[]
Ge kunskaper om arbetslivets villkor	[]	[]
Skilja ut elever som är lämpade för fortsatta studier	[]	[]

Övriga kommentarer:

.....

.....

.....

.....

.....

Tack för er medverkan!

1990-01-22

Till kontaktpersonen i kommun

Inledningsvis vill vi uttrycka förhoppningen att brevet nått rätt person. Vi har adresserat det till den tjänsteman inom skolförvaltningen som våren 1987 var vår kontaktperson för **Individualstatistikprojektet (IS-projektet)**. Eftersom det nu gått tre år, kan det ha skett förändringar inom förvaltningen, personen i fråga kan ha flyttat etc. Om så skulle vara fallet, hoppas vi att detta brev kan lämnas till annan lämplig kontaktperson. Vi bifogar det informationsbrev som utsändes, då denna undersökning startades och som ger en översiktlig beskrivning av projektet, dess syfte, organisation och genomförande.

Tiden närmar sig för den andra insamlingen av uppgifter från eleverna. De elever som är aktuella är de som gick i årskurs tre våren 1987, då de besvarade en del frågor och gick igenom några prov för projektets räkning. Innevarande termin befinner de sig i de allra flesta fall i årskurs sex.

Vi vill nu informera om den aktuella datainsamlingen och planerade rutiner i samband med den. Vi har ansträngt oss att planera den så att så få personer som möjligt besväras. Men vi är naturligtvis ändå beroende av många välvilliga medverkan.

Administrationen blir nu på ett sätt enklare än förra gången beroende på att vi kan namnge var och en av de aktuella eleverna redan vid utsändningen av materialet. Å andra sidan blir administrationen av prov och formulär också något besvärligare. Det beror på att klassammansättningen ibland har ändrats sedan årskurs tre. Orsakerna till detta kan vara flera, t ex att elever flyttat, att klassorganisationer ändrats vid övergången från låg- till mellanstadiet etc. En del elever kommer inte att finnas med p g a att de själva eller deras målsmän nekat till medverkan. Ett resultat av detta är att det i vissa fall blir delar av klasser som berörs av undersökningen.

De senaste uppgifterna vi har gäller elevernas klasstillhörighet vid slutet av läsåret 1988/89, då de som regel gick ut årskurs fem. Vår utsändning av material bygger på dessa uppgifter. I er kommun kommer de klasser som finns på bifogade förteckning att beröras av datainsamlingen.

Vi är medvetna om att god information till olika berörda parter är en förutsättning för att undersökningen skall kunna genomföras. I korthet kommer vi att informera på följande sätt:

I slutet av februari sänder vi information till berörda rektorsområden. Där beskrivs omfattning, rutiner och förutsättningar för datainsamlingen. Vidare bifogas information till berörda lärare och lokala Hem och Skola-föreningar. Ett rekommendationsbrev från Skolöverstyrelsen medsändes.

I samband med utsändningen av undersökningsmaterialet i mitten av mars bifogas ytterligare information till rektorer och klasslärare.

Elever och målsmän informerades utförligt om undersökningen redan då den startades för tre år sedan. Ytterligare information kommer att lämnas i samband med att en kort enkät skickas direkt till målsmännen i början av mars.

Datainsamlingen kommer att ske under perioden 19 mars - 6 april vid tidpunkt som kan anpassas efter arbetssituationen i de berörda klasserna. Insamlingen omfattar fyra delprov samt ett antal frågor samlade i ett häfte. Proven består bl a av ett ordförrådsprov och ett matematikprov. Frågorna behandlar inställningen till skolarbetet, fritidsintressen, studieplaner etc. Besvarandet beräknas ta tre 40-minuterspass i anspråk.

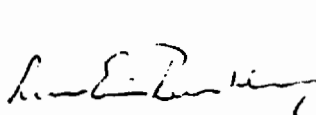
När eleverna är färdiga med sitt häfte, får de lägga det i ett kuvert som de klistrar igen. Kuverten skickas tillbaka antingen klassvis eller för flera klasser vid samma skola samtidigt.

Klasslärarens medverkan kan ske inom ramen för vanlig lektionsverksamhet.

Statistiska centralbyrån kommer senare att samla in skoladministrativa uppgifter som vanligt i samband med läsårets avslutning.

Det är värdefullt för oss att ha en kontaktperson i var och en av de uttagna 29 kommunerna. Om det är lämpligt att denna person nu blir någon annan än den tidigare i er kommun, vore vi tacksamma för en uppgift om detta. Meddelandet kan i så fall skickas till oss i det bifogade kuvertet eller per telefon 031 - 67 90 00. Vi tar givetvis också emot eventuella synpunkter på planeringen och besvarar frågor i anslutning till undersökningen. Särskilt angelägna är vi att få upplysningar om eventuella felaktigheter eller ofullständigheter, som kan medföra att våra försändelser ej når rätt adressat i den bifogade klassförteckningen. (OBS! Det gäller alltså motsvarande klasser i årskurs sex detta läsår.)

Med vänliga hälsningar

Sven-Eric Reuterberg

Allan Svensson

1990-02-20

Rektor för berörda rektorsområden

Som ett led i den centrala utvärderingen av skolan bedrivs regelbundet återkommande uppföljningsundersökningar av elever. Den senaste hittills gällde elever i årskurs 3 och startades vårterminen 1987 av Göteborgs universitet i samarbete med Statistiska centralbyrån. Projektledare är docenterna Sven-Eric Reuterberg och Allan Svensson. För en kortfattad information om undersökningens uppläggning hänvisas till det informationsbrev som utsändes då undersökningen startades (bilaga 1).

Skolstyrelserna i de 29 utvalda kommunerna har i samband med den första insamlingen ställt sig positiva till att undersökningen genomförs i respektive kommun. Vi bifogar även en skrivelse från Skolöverstyrelsen (bilaga 2), som framhåller den vikt man där fäster vid undersökningen som en del av en långsiktig utvärdering av skolan.

I detta brev koncentrerar vi oss på det som gäller vårens datainsamling. Vilka klasser som berörs inom ditt rektorsområde framgår av bifogade förteckning över de uttagna klasserna i kommunen (bilaga 3). Det är alltså i princip samma klasser som våren 1987 befann sig i årskurs 3. På grund av bl a omorganisationer, elevers flyttningar mm, är det till skillnad från förra gången inte alltid alla eleverna i klasserna som berörs. Vår senaste uppgift om elevernas klasstillhörighet är från slutet av årskurs fem. Det är den då aktuella beteckningen som finns i bifogad förteckning, och det är också den vi använder i senare utskick av insamlingsformulär. Vi räknar med att det med hjälp av denna beteckning ska vara lätt att identifiera rätt klass bland årets klasser i årskurs sex.

Datainsamlingen genomförs i klasserna under senare delen av mars och första delen av april. Tidpunkten kan inom tidsramen 19/3-6/4 anpassas till övrig arbetsplanering i klasserna. Insamlingen tar högst tre arbetspass på 40 minuter i anspråk och består av två frågeformulär som innehåller ett begåvningsprov, uppdelat på tre delprov, ett färdighetsprov i räkning samt ett antal frågor som berör inställningen till skolan, fritidsintressen, studieplaner mm.

Vi skickar med kuvert som eleverna kan försegla efter att ha lagt i ifyllda formulär. Detta är nödvändigt för att vi ska kunna uppfylla de garantier vi ger dem om, att inga andra än vi som arbetar med projektet ska kunna ta del av deras svar.

Elever och målsmän informerades utförligt om undersökningen redan då den startades för tre år sedan. Ytterligare information kommer att lämnas i samband med att en kort enkät skickas direkt till målsmännen i början av mars.

Vi ber dig att informera berörda klasslärare om projektet. Det kan göras med hjälp av bilagda kortfattade informationsblad (bilaga 4). Den medverkan som krävs av lärarna kan göras inom ramen för vanlig lektionsverksamhet, och kräver inga speciella förberedelser.

Allt material, inklusive utförliga instruktioner till elever och lärare kommer att sändas ut i mitten av mars för att finnas till hands på skolorna senast den 19 mars. I försändelsen finns då också ytterligare information.

Givetvis är all medverkan frivillig för elever och målsmän. Samtidigt vill vi betona att det är angeläget att så många som möjligt deltar. Bortfall i undersökningar av detta slag är allvarligt, framför allt därför att det direkt påverkar resultatens tillförlitlighet.

Vi bifogar ett brev med information till lokala Hem och Skola-föreningar. Vi ber dig lämna det vidare till lämplig representant i ditt rektorsområde (bilaga 5).

Om du vill fråga om något, ha kompletterande information eller lämna synpunkter i övrigt, går det bra att ringa till någon av oss på telefon 031-67 90 00. Du når oss också under adress

Janet Klang
Institutionen för pedagogik
Box 1010
431 26 Mölndal

Janet Klang

Sven-Eric Reuterberg

Allan Svensson

Bilaga 1: gul
Bilaga 2: blå
Bilaga 3: vit
Bilaga 4: rosa
Bilaga 5: grön

Avdelningen för Planering
och samordning
Inger Marklund

1990-02-01

Till Rektor vid berörda skolor

Uppföljningsundersökning bland elever i årskurs 6 vårterminen 1990.

Sedan början av 1960-talet genomförs stora och riksrepresentativa uppföljningsundersökningar av elever i den svenska ungdomsskolan. Syftet med dessa är att studera dels hur skolsystemet svarar mot uppställda mål, dels individernas utveckling i relation till deras utbildningserfarenheter.

Hittills har fyra årskullar följts genom utbildningssystemet, nämligen de födda 1948, 1953, 1967 respektive 1972. Vårterminen 1987 påbörjades en ny undersökning, vilken baseras på ett urval av 5 000 elever i årskurs 3. Innevarande läsår går flertalet av dessa elever i årskurs 6. De tidigare insamlade uppgifterna skall nu kompletteras. Eleverna skall besvara ett antal frågor och genomgå fyra mindre prov, som administreras av institutionen för pedagogik vid Göteborgs universitet. Undersökningen leds av docenterna Sven-Eric Reuterberg och Allan Svensson.

Arbetet med uppföljningsundersökningar är av nationellt intresse och finansieras sedan 1985 av Forskningsrådsnämnden. Till projektet finns knutet en referensgrupp med företrädare för Skolöverstyrelsen, Statistiska centralbyrån samt Universitet- och högskoleämbetet.

I ett projekt av detta slag är man beroende av många personers intresse och medverkan. Det gäller främst elever i berörda skolor, men också personal vid skolor och skolkanslier.

Utvärdering bör ses som ett naturligt inslag i undervisningen. Rubricerat projekt kan betraktas som ett sådant inslag. Skolöverstyrelsen ser det angeläget att dessa kontinuerliga uppföljningar kan genomföras och att berörda skolor på olika sätt underlättar projektets genomförande, bl a genom att datainsamlingarna i klasserna görs på schemalagd undervisningstid.

Med vänlig hälsning

Inger Marklund
Undervisningsråd, ordförande i referensgruppen

55

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro
Skolöverstyrelsen 106 42 STOCKHOLM	Karlavägen 108 STOCKHOLM	08 - 783 20 00	08 - 783 20 14	1 56 55 - 4

Februari 1990

Till lärare i berörda klasser

Skolan och utbildningen står ofta i centrum för intresse och debatt. Detta är naturligt med tanke på att utbildningsperioden blivit allt längre för så gott som alla barn och ungdomar. I debatten framförs både positiva och negativa synpunkter på olika förhållanden i skolan.

Eftersom skolans verksamhet berör alla ungdomar och syftar till att påverka deras utveckling är det naturligt att dess verksamhet kontinuerligt är föremål för utvärdering. Det är väsentligt att man lär av gjorda erfarenheter så att man kan grunda olika förändringar på systematiskt uppbyggt vetande.

Många av skolans mål kan inte utvärderas annat än i ett långt tidsperspektiv. Det krävs bland annat att man följer enskilda individer genom utbildningssystemet. Detta är viktigt inte minst för att få ökad kunskap om hur skolan lyckas uppfylla sina jämlikhetsbefrämjande mål. Uppföljningsundersökningar kan t ex visa vilka grupper av elever som går till olika studievägar, vilka som klarar sig bra, vilka som får svårigheter, effekter av stödåtgärder etc.

Detta informationsbrev gäller en sådan undersökning. Den ingår som ett led i en serie av uppföljningsundersökningar, vilka startade redan i början av 60-talet. På basis av de data som insamlats tidigare har ett stort antal rapporter utarbetats, vars resultat varit av stort värde, inte minst för olika utredningar på utbildningsområdet.

Det är därför väsentligt att också den nu aktuella uppföljningsundersökningen kan genomföras på ett sådant sätt att även dessa resultat i olika avseenden kan bli rättvisande. För detta krävs att berörda personer medverkar, eftersom bortfall i sådana undersökningar allvarligt påverkar resultatens tillförlitlighet. Centrala elev-, personal- och föräldraorganisationer har under planeringens gång ställt sig positiva till undersökningen och betonat värdet av att den genomförs. Undersökningen startades våren 1987, då eleverna befann sig i årskurs 3.

Syftet är således att utvärdera skolan som helhet, och inte enskilda prestationer hos elever och/eller lärare. Resultaten kommer alltid att redovisas på ett sådant sätt att enskilda individer eller klasser omöjligen kan spåras. Det är emellertid nödvändigt att information insamlas om elever vid olika tillfällen och att den kan kopplas till respektive individ. Denna koppling till individ krävs bland annat för att man ska kunna beskriva elevers vägar genom utbildningssystemet.

Undersökningen genomförs i samarbete med Skolöverstyrelsen och är förlagt till institutionen för pedagogik vid Göteborgs universitet. För undersökningen valdes våren 1987 cirka 5.000 elever ut. De gick då i årskurs 3 och representerade cirka 300 klasser spridda över 29 olika kommuner. Det är dessa elever som berörs av vårens insamling. Eftersom du är lärare för en klass med elever som tillhör undersökningsgruppen får du detta brev med förhandsinformation.

Hos rektor finns en något utförligare information. Datainsamlingen sker under perioden 19 mars - 6 april.

De aktuella eleverna tillhörde alltså utvalda klasser i årskurs 3 våren 1987. Majoriteten av dem går fortfarande i samma klasser. På grund av omorganisationer och elevers flyttningar o dyl är det dock inte säkert att samtliga elever i din klass kommer att beröras av datainsamlingen. Vi förstår att detta kan skapa vissa svårigheter, men vi hoppas att dessa ska kunna lösas på ett smidigt sätt.

Alla insamlade uppgifter skyddas av sekretesslagens bestämmelser. Datainspektionen har gett sitt tillstånd och övervakar också att datalagens föreskrifter följs. Det betyder bland annat att insamlade uppgifter inte får användas för annat ändamål än de är insamlade för. I detta fall en utvärdering av skola och utbildning som helhet.

Genom att "dina" elever blivit utvalda kommer ditt arbete i klassen att påverkas. I vår planering har vi emellertid eftersträvat att så långt möjligt undvika extra arbete för lärarna och att anpassa din medverkan till normal lektionsverksamhet. Givetvis kommer vi inte att samla in några uppgifter om dig som person.

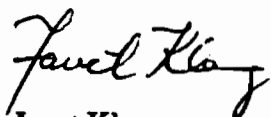
Vi ber dig dock om hjälp med att någon gång under veckorna 12-14 på lektionstid administrera genomförandet av insamlingen (två elevformulär) i klassen. Cirka tre arbetsperioder (40 min) tas i anspråk. Det krävs inget för- eller efterarbete med materialet för din del. Utförliga instruktioner medföljer det material som skickas ut. Material kommer att finnas på skolan i vecka 11.

Slutligen vill vi uttrycka vår förhoppning att arbetet med denna undersökning i din klass ska upplevas som ett sätt att genom medverkan i den centrala utvärderingen också bidra till skolans utveckling, även om det måste ses på lång sikt.

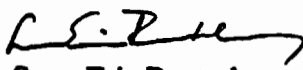
Om du har frågor att ställa eller synpunkter att lämna, kan du göra det på tel.:031-679000 (fråga efter Sven-Eric Reuterberg, Allan Svensson eller Janet Klang) eller per brev under adress:

Janet Klang
Institutionen för pedagogik
Göteborgs universitet
Box 1010
431 26 Mölndal

Med hopp om ditt intresse för projektet och med vänlig hälsning

Janet Klang
institutionsssekreterare

Sven-Eric Reuterberg
docent

Allan Svensson
docent

Februari 1990

Hem och Skola-föreningar i berörda rektorsområden

Våren 1987 påbörjades en uppföljningsundersökning bland de elever, som då befann sig i årskurs 3. Som framgick av den information vi då gav de berörda Hem och Skola-föreningarna (och som också bifogas detta brev), skulle undersökningens andra fas äga rum vårterminen 1990. Vi vill med detta brev informera närmare om den nu förestående insamlingen.

Under senare delen av innevarande termin genomförs den andra datainsamlingen. Det gäller alltså samma elever som deltog i undersökningen våren 1987 då de gick i årskurs 3. De går nu som regel i årskurs 6.

Eleverna får under perioden 19/3-6/4 i skolan besvara ett frågeformulär som innehåller delprov gällande ordförråd, matematikkunskaper och slutledningsförmåga samt ett antal frågor som rör skolinställning, studieplaner och fritidsintressen. Eftersom såväl prov som frågor är likartade med dem som gavs i årskurs 3 skapas möjligheter till jämförelser av samma elever i årskurs 3 och 6, men också mellan elever i årskurs 6 1990, 1985 och 1980. På så sätt kan utvecklingsmönster studeras både under mellanstadiet på samma elever och för olika elever i samma ålder vid skilda tillfällen.

Elever och målsmän informerades utförligt om undersökningen redan då den startades för tre år sedan. Ytterligare information kommer att lämnas i samband med att en kort enkät skickas direkt till målsmännen i början av mars.

Undersökningen har hittills mötts av ett stort och positivt intresse från olika berörda parter. Vi räknar med att detta intresse också fortsättningsvis skall hålla i sig och på det sättet underlätta arbetet med insamlingen.

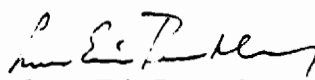
Om ni har frågor eller synpunkter gällande undersökningen och insamlingens genomförande, är ni välkomna att ta kontakt med oss. Vi nås under adress:

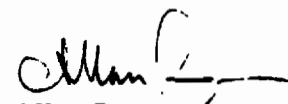
Janet Klang
Institutionen för pedagogik
Göteborgs universitet
Box 1010
431 26 Mölndal

tel.: 031- 67 90 00

Med vänliga hälsningar

Janet Klang
institutionssekreterare

Sven-Eric Reuterberg
docent

Allan Svensson
docent

Mars 1990

Rektor för berörda rektorsområden

Som ett led i den centrala utvärderingen av skolan bedrivs regelbundet återkommande uppföljningsundersökningar av elever. Den senaste gällde cirka 5.000 elever i årskurs 3 och startades vårterminen 1987 av Göteborgs universitet i samarbete med Statistiska centralbyrån. Projektledare är docenterna Sven-Eric Reuterberg och Allan Svensson. För en kortfattad information om undersökningens uppläggning hänvisas till det informationsbrev som utsändes då undersökningen startades.

Våren 1987 genomfördes den första datainsamlingen i årskurs 3. Dessa elever går nu som regel i årskurs 6. Innevarande vårtermin är det alltså dags för en uppföljande insamling och det är anledningen till detta brev. Undersökningen innebär att ett urval av elever följs genom sin skoltid. Den nu aktuella insamlingen är en direkt parallell till de insamlingar, som tidigare gjorts bland elever i årskurs 6 våren 1980 respektive 1985. Genom detta förfarande skapas möjligheter till jämförelser mellan lika gamla elever vid olika tidpunkter.

Vi bifogar en skrivelse från Skolöverstyrelsen, som framhåller den vikt man där fäster vid projektet som en del av en långsiktig utvärdering av skolan.

För projektets undersökningar valdes ursprungligen 29 kommuner och från var och en av dessa ett antal klasser. Elever i ditt rektorsområde tillhörde då inte de utvalda. På grund av att elever har flyttat sedan våren 1987 och att undersökningen innebär en longitudinell uppföljning av de ursprungligen utvalda eleverna har antalet berörda skolor ökat. I ditt rektorsområde finns enligt våra uppgifter nu någon eller några enstaka elever tillhörande undersökningsgruppen. Vilken eller vilka elever det gäller framgår av bifogad förteckning. Av denna förteckning framgår också vilken klass de tillhörde i slutet av årskurs 5 (våren 1989), vilket är den senaste uppgiften om klasstillhörighet som vi har tillgång till. Som regel går de aktuella eleverna detta läsår i årskurs 6 och vi räknar med att de med hjälp av bifogade uppgifter lätt skall kunna identifieras i skolan. Skulle det vara så att någon elev flyttat till en annan skola sedan våren 1989 är vi tacksamma för att få uppgift om detta så snart som möjligt.

Datainsamlingen genomförs i klasserna under senare delen av mars och första delen av april. Tidpunkten kan inom tidsramen 19/3-6/4 anpassas till övrig arbetsplanering i klasserna. Insamlingen tar högst tre arbetspass på 40 minuter i anspråk och består av två frågeformulär som innehåller ett begåvningsprov, uppdelat på tre delprov, ett färdighetsprov i räkning samt ett antal frågor som berör inställningen till skolan, fritidsintressen, studieplaner mm.

De häften som eleverna skall arbeta med är försedda med namnetiketter. Vi skickar med kuvert som eleverna kan försegla efter att ha lagt i ifyllda formulär. Detta är nödvändigt för att vi skall kunna uppfylla de garantier vi ger dem om, att inga andra än vi som arbetar med projektet skall kunna ta del av deras svar.

Elever och målsmän informerades utförligt om undersökningen redan då den startades för tre år sedan. Ytterligare information lämnas i samband med att en kort enkät skickas direkt till målsmännen i början av mars.

Vi ber dig att informera berörd(a) klasslärare om projektet. Det kan göras med hjälp av bilagda brev. Det är adresserat till klassläraren, eftersom det i de flesta fall är så gott som alla elever i en klass som deltar i undersökningen. I ditt rektorsområde är det som sagt inte så, utan undersökningen berör endast enstaka elever.

Vi har försökt att planera undersökningen så att den skall välla så lite besvär som möjligt i skolorna. Administrationen av undersökningsmaterialet och ledningen av arbetet med de två formulären kräver inga speciella förberedelser eller efterarbete. Det behöver heller inte vara en lärare som genomför datainsamlingen. Vi menar att genomförandet skall kunna anpassas så smidigt som möjligt till annan verksamhet i skolan.

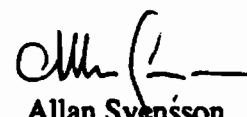
Givetvis är all medverkan frivillig. Samtidigt vill vi betona att det är angeläget att så många som möjligt deltar. Bortfall i undersökningar av detta slag är allvarligt, framför allt därför att det direkt påverkar resultatens tillförlitlighet.

Om du vill fråga om något, ha kompletterande information eller lämna synpunkter i övrigt, går det bra att ringa till någon av oss på telefon 031-67 90 00. Du når oss också under adress

Janet Klang
Institutionen för pedagogik
Box 1010
431 26 Mölndal

Janet Klang
institutionssekreterare

Sven-Eric Reuterberg
docent

Allan Svensson
docent

Bilaga 1: gul
Bilaga 2: blå
Bilaga 3: vit
Bilaga 4: rosa

Mars 1990

Till lärare i berörda klasser

Skolan och utbildningen står ofta i centrum för intresse och debatt. Detta är naturligt med tanke på att utbildningsperioden blivit allt längre för så gott som alla barn och ungdomar. I debatten framförs både positiva och negativa synpunkter på olika förhållanden i skolan.

Eftersom skolans verksamhet berör alla ungdomar och syftar till att påverka deras utveckling är det naturligt att dess verksamhet kontinuerligt är föremål för utvärdering. Det är väsentligt att man lär av gjorda erfarenheter så att man kan grunda olika förändringar på systematiskt uppbyggt vetande.

Många av skolans mål kan inte utvärderas annat än i ett långt tidsperspektiv. Det krävs bland annat att man följer enskilda individer genom utbildningssystemet. Detta är viktigt inte minst för att få ökad kunskap om hur skolan lyckas uppfylla sina jämlikhetsbefrämjande mål. Uppföljningsundersökningar kan t ex visa vilka grupper av elever som går till olika studievägar, vilka som klarar sig bra, vilka som får svårigheter, effekter av stödåtgärder etc.

Detta informationsbrev gäller en sådan undersökning. Den ingår som ett led i en serie av uppföljningsundersökningar, vilka startade redan i början av 60-talet. På basis av de data som insamlats tidigare har ett stort antal rapporter utarbetats, vars resultat varit av stort värde, inte minst för olika utredningar på utbildningsområdet.

Det är därför väsentligt att också den nu aktuella uppföljningsundersökningen kan genomföras på ett sådant sätt att även dessa resultat i olika avseenden kan bli rättvisande. För detta krävs att berörda personer medverkar, eftersom bortfall i sådana undersökningar allvarligt påverkar resultatens tillförlitlighet. Centrala elev-, personal- och föräldraorganisationer har under planeringens gång ställt sig positiva till undersökningen och betonat värdet av att den genomförs. Undersökningen startades våren 1987, då eleverna befann sig i årskurs 3.

Syftet är således att utvärdera skolan som helhet, och inte enskilda prestationer hos elever och/eller lärare. Det är emellertid nödvändigt att information insamlas om elever vid olika tillfällen och att den kan kopplas till respektive individ. Denna koppling till individ krävs bland annat för att man ska kunna beskriva elevers vägar genom utbildningssystemet.

Undersökningen genomförs i samarbete med Skolöverstyrelsen och är förlagd till institutionen för pedagogik vid Göteborgs universitet. För undersökningen valdes våren 1987 cirka 5.000 elever ut. De gick då i årskurs 3 och representerade cirka 300 klasser spridda över 29 olika kommuner. Det är dessa elever som berörs av vårens insamling. Eftersom du är lärare för en klass med någon eller några elever som tillhör undersökningsgruppen får du detta informationsbrev. Hos rektor finns en något utförligare information.

De aktuella eleverna tillhörde alltså utvalda klasser i årskurs 3 våren 1987. Majoriteten av dem går fortfarande i samma klasser. På grund av omorganisationer och elevers flyttningar o dyl berörs emellertid också någon eller några elever i din klass av datainsamlingen. Vilken eller vilka det är framgår av bilagda förteckning.

Alla insamlade uppgifter skyddas av sekretesslagens bestämmelser. Datainspektionen har gett sitt tillstånd och övervakar också att datalagens föreskrifter följs. Det betyder bland annat att insamlade uppgifter inte får användas för annat ändamål än de är insamlade för. I detta fall en utvärdering av skola och utbildning som helhet. Resultaten kommer att redovisas på ett sådant sätt att enskilda individer eller klasser inte kan identifieras.

Det är viktigt att eleverna får klart för sig hur betydelsefullt det är att de än en gång deltar i undersökningen. Utvärderingar görs ju för att resultaten på längre sikt skall påverka skolan. Resultaten blir otillförlitliga om en del inte svarar. Man vet ju då inget om hur de skulle ha svarat.

Deltagandet är dock frivilligt. Om en elev absolut inte kan tänka sig att vara med, vore det bra om han/hon ville skriva några rader om anledningen på formuläret och lägga in det i kuvertet och klistra igen detta. Om det bara är någon eller några frågor eleven inte vill eller kan svara på, får eleven hoppa över dessa. Om eleven tycker att det inte är något av de fasta svarsalternativen som passar, så bör han/hon ändå uppmannas att svara det som passar bäst eller minst dåligt.

Målsmännen har med brev informerats om undersökningen. Om någon meddelar att barnet inte får delta i undersökningen måste detta givetvis respekteras. Skulle vi få målsmans meddelande så sent, att formulären redan är ifyllda och inskickade till oss, kommer vi att ta bort och förstöra uppgifterna.

Genom att någon eller några av "dina" elever blivit utvalda kommer ditt arbete i klassen att påverkas. I vår planering har vi emellertid eftersträvat att så långt möjligt undvika extra arbete för lärarna och att anpassa din medverkan till normal lektionsverksamhet. Givetvis kommer vi inte att samla in några uppgifter om dig som person.

Vi ber dig dock om hjälp med att någon gång under veckorna 12-14 på lektionstid administrera genomförandet av insamlingen (två elevformulär) bland de berörda eleverna. Cirka tre arbetsperioder (40 minuter) tas i anspråk. Det krävs inget för- eller efterarbete med materialet för din del.

Vid datainsamlingen ber vi om hjälp med följande:

1. Informera eleverna kortfattat om undersökningens syfte, vilka som deltar och att de deltagit i årskurs 3, vad eleverna förväntas göra, hur lång tid det tar och att deras svar är skyddade av sekretesslagens föreskrifter.
2. Att under perioden 19/3-6/4 på lektionstid låta eleverna arbeta med de båda formulären. Detaljerade instruktioner medföljer.

Det behöver inte vara en lärare som genomför undersökningen. Om det är lämpligare kan alltså någon annan på skolan leda den.

Eftersom eleverna har varit med i undersökningen förut vet vi vilka elever i din klass, som skall vara med. För att underlätta har vi klistrat namnetiketter på formulären.

Om du har frågor att ställa eller synpunkter att lämna, kan du göra det på tel.: 031/67 90 00 (fråga efter Sven-Eric Reuterberg, Allan Svensson eller Janet Klang) eller per brev under adress:

Janet Klang
Institutionen för pedagogik
Göteborgs universitet
Box 1010
431 26 Mölndal

Med vänliga hälsningar

Janet Klang
institutionsssekreterare

Sven-Eric Reuterberg
docent

Allan Svensson
docent

Mars 1990

Rektor för berörda rektorsområden

Härmed översänder vi material för den uppföljningsundersökning som vi nämnde i vårt förra brev. Det är förpackat i klassuppsättningar. Varje sådan förpackning består av två uppsättningar formulär (etiketterade med elevers namn) samt tillhörande kuvert. Överst ligger ett brev till klassläraren med utförliga instruktioner.

Vilka elever som ingår i undersökningen framgår av den förteckning varje klasslärare får. (Observera att klassbeteckningen är från föregående läsår). Vi ber dig att så snart som möjligt se till att lärarna får "klasspaketen". Formulären bör besvaras någon gång under perioden 19/3-6/4. Tidpunkten kan anpassas till ordinarie verksamhet på det sätt som passar varje klass eller skola bäst.

På grund av elevers flyttningar, omorganisationer etc. är det inte säkert att alla elever i klasserna berörs av undersökningen. Vi hoppas att detta inte skall ställa till med alltför stora problem. I vissa fall kan det ha blivit så, att två halva klasser är med. Det möter naturligtvis inga hinder från vår sida att genomförandet av undersökningen i sådana fall sker genom samverkan mellan exempelvis två lärare för att samla alla deltagande elever på ett ställe och att en av lärarna leder genomförandet.

Om det skulle fattas material och/eller uppkomma problem av annat slag, är vi tacksamma om du ville kontakta oss så snart som möjligt. Ju tidigare vi får besked om sådant, desto större möjligheter har vi att kunna göra något åt problemen och rätta till eventuella försummelser från vår sida.

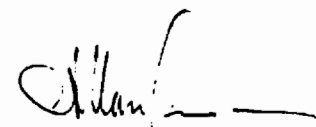
I de instruktioner varje klasslärare får säger vi att ifyllda formulär kan återsändas till oss antingen klassvis eller samlat från hela rektorsområdet. Vi ber er göra detta på det sätt som är enklast för er.

Vår ambition har varit att förbereda datainsamlingen så, att den skall kunna genomföras smidigt och med så lite extra besvär som möjligt för berörda personer i skolorna. Med hopp om att vi lyckats någorlunda med detta tackar vi på förhand för din medverkan.

Med vänliga hälsningar

Janet Klang

Sven-Eric Reuterberg

Allan Svensson

Adress: Janet Klang
Institutionen för pedagogik
Box 1010
431 26 Mölndal tel.: 031/67 90 00

Mars 1990

Till berörda klasslärare

För någon vecka sedan skickade vi genom rektor ett kortfattat informationsbrev till dig. Det handlar om en uppföljningsundersökning, vilken startade vårterminen 1987. Syftet med denna är att utvärdera skola och utbildning i ett längre tidsperspektiv. I den nu aktuella undersökningen deltar cirka 4.500 elever huvudsakligen i årskurs 6. Eleverna gick i årskurs 3, då undersökningen startade. Vilka elever som är med i din klass framgår av bilagda förteckning.

Det är viktigt att eleverna får klart för sig hur betydelsefullt det är att de än en gång deltar i undersökningen. Utvärderingar görs ju för att resultaten på längre sikt skall påverka skolan. Resultaten blir otillförlitliga om en del inte svarar.

Deltagandet är dock frivilligt. Om en elev absolut inte kan tänka sig att vara med, vore det bra om han/hon ville skriva några rader om anledningen på formuläret och lägga in det i kuvertet och klistra igen detta. Om det bara är någon eller några frågor eleven inte vill eller kan svara på, får eleven hoppa över dessa. Skulle eleven tycka att det inte är något av de fasta svarsalternativen som passar, så bör han/hon ändå uppmanas att svara det som passar bäst eller minst dåligt.

Målsmännen har med brev informerats om undersökningen. Om någon meddelar att barnet inte får delta i undersökningen måste detta givetvis respekteras. Skulle vi få meddelandet så sent, att formulären redan är ifyllda och inskickade till oss, kommer vi att ta bort och förstöra uppgifterna.

Vi påminner om att insamlade uppgifter skyddas av sekretesslagens bestämmelser. Datainspektionen har gett sitt tillstånd och övervakar att datalagens föreskrifter följs. Resultaten av undersökningen redovisas på ett sådant sätt att enskilda individer eller klasser inte kan identifieras.

Som vi skrev i vårt förra brev, ber vi dig om hjälp med följande:

1. Informera eleverna kortfattat om undersökningens syfte, vilka som deltar och att de deltagit i årskurs 3, vad eleverna förväntas göra, hur lång tid det tar och att deras svar är skyddade av sekretesslagens föreskrifter.
2. Att under perioden 19/3-6/4 på lektionstid låta eleverna arbeta med de båda formulären. Detaljerade instruktioner medföljer. Högst tre arbetspass om cirka 40 minuter kommer att behövas.

Vi har skickat ut det antal formulär, som behövs. Eftersom eleverna har varit med i undersökningen förut vet vi vilka elever i din klass, som skall vara med. För att underlätta har vi klistrat namnetiketter på formulären.

Om du har frågor att ställa med anledning av insamlingen kan du vända dig till rektor eller ringa till oss.

Med tack på förhand för din medverkan och med vänliga hälsningar

Janet Klang
 Institutionssekreterare

Sven-Eric Reuterberg
 Docent

Allan Svensson
 Docent

64

ALLMÄNNA ANVISNINGAR

Som vi redan framhållit är det viktigt att alla elever ges möjlighet att medverka. Elever som är frånvarande då formulären besvaras, bör alltså om möjligt få göra detta vid ett senare tillfälle. Vi ber dig att på den medsända förteckningen över eleverna i din klass anteckna orsaken till att elever eventuellt inte medverkat. Speciellt viktigt är det att vi får information om att någon elev flyttat från klassen.

Formulären har utformats så, att eleverna i huvudsak skall kunna arbeta med dem på egen hand. Av nedanstående instruktioner framgår vilken information som skall ges till eleverna.

I princip bör alltså alla elever delta. Barn med speciella svårigheter bör ges den hjälp de vanligtvis brukar få, så att de förstår hur de skall svara.

Eleverna bör sitta så att de kan arbeta utan att känna sig störda av varandra.

De båda formulären bör bjudas med någon dags mellanrum.

Då eleverna är klara med häftena och har lämnat sina igenklistrade kuvert, återsändes dessa antingen klassvis eller från rektorsområdet till

**Janet Klang
Institutionen för pedagogik
Box 1010
431 26 MÖLNDAL**

Glöm inte att skicka med den elevförteckning du fått från oss, i förekommande fall kompletterad med de anteckningar vi bett om.

INSTRUKTIONER

FORMULÄR 1

Dela ut formulär 1 och tillhörande kuvert till eleverna. Säg sedan följande:

Börja med att kontrollera att det står rätt namn på era häften. Skriv dessutom själv era namn och den klass ni går i nu. När ni svarat på frågorna lägger ni formuläret i kuvertet och klistrar igen det. Inga andra än de som arbetar med den här undersökningen får se svaren.

Skriv också namn på kuvertet. Det behövs för att jag skall kunna pricka av vilka som är klara med häftet.

DELPROV	SIDOR I HÄFTET	TIDSÅTGÅNG I MINUTER		
		Anvisningar	Prov	Frågor
<i>Motsatser</i>	3 - 5	5	10	
<i>Plårvikning</i>	6 - 15	5	15	
<i>Frågor</i>	16 - 18			10
RAST I MINST 10 MINUTER				
<i>Talserier</i>	19 - 21	5	18	
<i>Frågor</i>	22 - 24			10

Rasten är viktig för att eleverna inte skall bli så trötta att de inte gör sig själva rättvisa. Det är viktigt att varken elever eller obehöriga kan komma åt häftena på rasterna.

Tiderna för anvisningar och övningsexempel är ungefärliga. Det viktiga är att alla elever hinner lösa övningsexemplen och sätta sig in i hur proven skall göras. Du behöver inte läsa upp information och instruktioner ordagrant. Instruera på det sätt du brukar göra i klassen. Det är dock viktigt att all information kommer med. En del elever med lässvårigheter måste förmodligen få extra hjälp med anvisningar och övningsexempel.

Tiderna för själva proven skall däremot hållas exakt. Låt därför ingen elev börja före de övriga, alltså innan alla är klara med övningsuppgifterna.

Det är viktigt att alla elever försöker göra sitt bästa. Du kan också tala om för eleverna att proven innehåller många uppgifter och en del ganska svåra. Man behöver inte känna sig "dålig" om man inte klarar alla uppgifterna.

Tiderna för frågorna innefattar både tid för anvisningar och tid för ifyllande. Tiderna anges endast för att du skall kunna beräkna ungefär hur många minuter som formuläret tar. Alla elever skall ges tid att besvara samtliga frågor.

Eleverna får inte i förväg bläddra i häftet.

Delprov MOTSATSER

Eleverna behöver penna och radergummi. Gå igenom sidan 3 muntligt. När alla har förstått hur de skall göra, säger du:

Ni får hålla på i 10 minuter. Fundera inte för länge om det är något ord ni inte kan, utan gå vidare till nästa. Är det någon, som vill fråga något? Slå upp sidan 4 och börja nu.

Du skriver upp starttiden. Efter exakt 10 minuter uppmanas eleverna att lägga ifrån sig pennan och slå igen häftet.

Delprov PLÅTVIKNING

Gå igenom sidorna 6 och 7 muntligt. (Tyvärr har tryckningen blivit svag vad gäller övningsuppgifterna till detta test. Däremot är provuppgifterna tydliga. De rätta svaren på övningsuppgifterna 3, 4 och 5 är C, B, A).

När alla har förstått hur de skall göra, säger du:

Ni har 15 minuter på er. Sitt inte för länge med en uppgift som ni tycker är svår, utan gå vidare till nästa. Ni arbetar så långt ni hinner med uppgifterna som finns fram till och med sidan 15. Är det någon som vill fråga om något?Då kan ni börja på sidan 8 nu.

Efter exakt 15 minuter uppmanas eleverna att lägga ifrån sig pennan och slå igen häftet.

Frågor sidan 16 - 18

Säg till eleverna:

När ni svarar på frågorna, så titta inte på varandras svar. Låt var och en arbeta för sig. Det finns inga "rätta svar". Det bästa svaret är vad just du tycker, tror eller brukar göra. I häftet står precis vad ni skall göra. Vill ni fråga om något så räck upp handen, så kommer jag till er. Oftast svarar ni genom att ringa in eller kryssa för det svar som passar bäst. Försök att svara på alla frågor. Ni får hålla på tills ni är färdiga med alla frågorna. Är det någon som vill fråga om något? ... Då kan ni sätta igång nu.

RAST

Delprov TALSERIER

Gå igenom anvisningar och övningsexempel på sidan 19. Säg därefter:

Ni har 18 minuter på er. Sitt inte för länge med en uppgift som ni tycker är svår, utan fortsätt med nästa. Slå upp sidan 19 och börja nu.

Läraren tar tid. Efter exakt 18 minuter uppmanas eleverna att lägga ifrån sig pennorna och slå igenom häftet.

Frågor sidan 22 - 24

Uppmana eleverna att slå upp sidan 22 i formuläret och besvara de frågor som finns på de tre sista sidorna. Efter det att frågorna besvarats skall eleverna lägga formuläret i kuvertet samt klistra igen det.

Kontrollera att eleverna skrivit sitt namn på kuvertet då detta samlas in.

FORMULÄR 2

Eleverna behöver penna, radergummi och linjal. *De får inte använda miniräknare. Be först eleverna kontrollera att namnetiketten är riktig. Uppmana dem dessutom att fylla i namn och klass på formulärets första sida samt på kuvertet. Eleverna får hålla på i 35 minuter med räkneuppgifterna. Det är bra om de som blir klara tidigt kan få andra arbetsuppgifter.*

Du får hjälpa lässvaga elever genom att läsa upp uppgifterna för dem.

I uppgift 18 förekommer divisionstecknet /. Om eleverna inte mött det tecknet tidigare, får du förklara vad det betyder. Säg sedan till eleverna:

Ni får hålla på i 35 minuter med räkneuppgifterna. Om ni inte kan en uppgift, hoppa då över den och gå vidare. Gå tillbaka till den senare om ni får tid över. Ni behöver inte skriva upp uträkningarna om ni kan lösa uppgifterna i huvudet. Ni skall använda rutorna i häftet om ni behöver räkna på papper. Är det någon som vill fråga om något? Slå upp sidan 3 och börja nu.

Skriv upp starttiden. Efter exakt 35 minuter uppmanas eleverna att lägga ifrån sig pennen, slå igen häftet, lägga det i kuvertet och klistra igen det. Därefter samlas kuverten in. Kontrollera vid insamlingen att eleven skrivit sitt namn på kuvertet.

Februari 1990

Till målsman för barn som gick i årskurs 3 våren 1987

Hur lyckas skolan med sin målsättning?

Får förändringar i läroplaner önskade resultat?

Det är ett par angelägna frågor i debatten om skola och utbildning. Det är likaså angelägna frågor i en central utvärdering av skolan.

För att kunna besvara sådana frågor krävs undersökningar. Många av målen är långsiktiga. Utbildningen skall ge eleverna nödvändiga färdigheter för kommande yrkes- och samhällsliv. För att få veta om dessa mål uppnås krävs också undersökningar utdragna över längre tid. Sedan början av 60-talet har ett flertal sådana undersökningar genomförts.

Våren 1987 påbörjades en sådan undersökning av elever i årskurs 3. Som du kanske minns var ditt barn med i undersökningen då. Möjligen kommer du också ihåg att det enligt planerna skulle bli en liknande insamling av uppgifter våren 1990. Nu är det alltså dags för den uppföljande undersökningen. Den grundläggande idén är att samma elever följs genom sin utbildning, och det är därför som vi nu också vänder oss till målsmännen med förnyad information.

Syftet är att utvärdera skolans betydelse för eleverna. Vi vill betona nu, liksom förra gången, att det är skolan som skall utvärderas och inte enskilda elever. Det är emellertid nödvändigt att utgå från dem som går i skolan när undersökningen ska genomföras. Vi måste också följa vad som händer de enskilda individerna, för att kunna studera utvecklingsmönster.

Undersökningen utförs i samarbete med Skolöverstyrelsen. Den är förlagd till institutionen för pedagogik vid Göteborgs universitet. För undersökningen utvaldes slumpmässigt 29 kommuner. I dessa togs ca 300 klasser från årskurs 3 1987 ut, och det är eleverna i dessa klasser som följs, även om de flyttat eller bytt klasser.

Eleverna får under perioden 19/3-6/4 i skolan besvara ett frågeformulär som innehåller delprov gällande ordförråd, matematikkunskaper och slutledningsförmåga samt ett antal frågor som rör skolinställning, studieplaner och fritidsintressen. Eftersom såväl prov som frågor är likartade med dem som gavs i årskurs 3 skapas möjligheter till jämförelser av samma elever i årskurs 3 och 6, men också mellan elever i årskurs 6 1990, 1985 och 1980. På så sätt kan utvecklingsmönster studeras både under mellanstadiet på samma elever och för olika elever i samma ålder vid skilda tillfällen.

Eleverna kommer sedan att följas genom sin fortsatta utbildning. Under denna tid kommer vi att samla in betyg, resultat på standardprov, kursval och liknande uppgifter i den mån de finns tillgängliga på skolorna.

Nu är det inte tillräckligt att bara få information från eleverna. För att få en så rättvisande bild av elevernas skolsituation som möjligt krävs också viss information från målsmännen. Därför har vi utarbetat ett frågeformulär även till dig. Vi har strävat efter att göra det

så lite tidskrävande som möjligt, utan att därför gå miste om viktig information. Vi hoppas att du vill medverka genom att besvara det bifogade frågeformuläret och därefter skicka in det direkt till oss i det svarskuvert, som medföljer.

Givetvis bestämmer du själv om du vill vara med. Detsamma gäller ditt barn. Vi vill dock betona vikten av att så många som möjligt, helst alla, deltar. Att delta i undersökningen är ett sätt att påverka skolan. Att inte delta påverkar också undersökningens resultat, men då vet man inte hur. Detta inverkar alltså på undersökningens tillförlitlighet.

Om du av någon anledning inte vill att ditt barn ska vara med i undersökningen, ber vi dig meddela detta till klassläraren, eller ännu hellre direkt till oss i projektledningen.

Alla uppgifter som du och ditt barn lämnar är skyddade av sekretesslagen. Endast vi som arbetar med undersökningen har tillgång till dem. Insamlingen är planerad så, att ingen heller på skolan skall kunna ta del av elevernas svar. Resultaten kommer att redovisas för grupper av individer så att enskilda elevers svar omöjligt kan spåras. Inte heller enskilda klasser eller skolor kan spåras i de redovisningar som kommer från projektet.

Ett undersökningsmaterial av denna storlek måste av praktiska och ekonomiska skäl bearbetas med hjälp av dator. Datainspektionen, som gett tillstånd till undersökningen, övervakar att vi följer datalagens bestämmelser. Dessa säger bland annat att insamlad information inte får användas till annat ändamål än den är insamlad för. I detta fall är syftet alltså utvärdering av skolan. Varje person som ingår i undersökningen har också rätt att få reda på vad som finns insamlat om honom/henne.

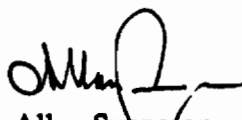
Vill du ha ytterligare information eller om du vill lämna synpunkter på undersökningen kan du ringa eller skriva till oss. Vi som arbetar med undersökningen heter Janet Klang, Sven-Eric Reuterberg och Allan Svensson. Vi nås på telefon 031-67 90 00 eller med post under adress

Janet Klang
Institutionen för pedagogik
Göteborgs universitet
Box 1010
431 26 Mölndal

Med vänlig hälsning och hopp om fortsatt positivt intresse för undersökningen

Janet Klang
institutionsssekreterare

Sven-Eric Reuterberg
docent

Allan Svensson
docent

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Institutionen för pedagogik

GOETHEBURG UNIVERSITY *Department of Education and Educational Research*

1990-04-17

Till målsman för barn som gick i årskurs 3 våren 1987

För några veckor sedan skickade vi ett frågeformulär till målsmän för barn som gick i årskurs 3 våren 1987. Som vi angav i vårt förra brev ingår frågeformuläret i en undersökning, som syftar till att belysa hur skolan lyckas uppfylla sin målsättning i olika avseenden. Undersökningen utförs av institutionen för pedagogik, Göteborgs universitet i samarbete med skolöverstyrelsen.

Vi har nu fått svar från flertalet målsmän men tyvärr kan vi inte finna något svar från er. I en undersökning av denna typ är det av största vikt att samtliga svar kommer in eftersom bortfall medför att resultatens tillförlitlighet försämras. Att delta i undersökningen är ju också ett sätt att påverka skolan. Vi ber er därför att anslå några minuter till att besvara det bifogade frågeformuläret och sedan återsända det till oss i det svarskuvert som medföljer. Kuvertet kan postas utan frimärke.

Har ni redan skickat in formuläret skall ni givetvis bortse från denna påminnelse.

Alla uppgifter som ni lämnar är skyddade av sekretesslagen. Endast vi som arbetar med undersökningen har tillgång till dem. Resultaten kommer att redovisas för grupper av individer så att enskilda personers svar omöjligen kan spåras.

Självfallet är deltagande i undersökningen frivilligt. Om ni väljer att inte besvara frågeformuläret kan ni meddela detta till oss. Enklast gör ni det genom att skriva ett meddelande på formulärets framsida.

Med vänliga hälsningar

Janet Klang
inst. sekr.

Sven-Eric Reuterberg
docent

Allan Svensson
docent

1990-05-28

Till målsman för barn som gick i årskurs 3 våren 1987

För ett par månader sedan skickade vi ett frågeformulär till målsmän för barn som gick i årskurs 3 våren 1987. I mitten av förra månaden sände vi också ett påminnelsebrev. Som vi tidigare angett ingår frågeformuläret i en undersökning, som syftar till att belysa hur skolan lyckas uppfylla sin målsättning i olika avseenden. Undersökningen utförs av institutionen för pedagogik, Göteborgs universitet i samarbete med skolöverstyrelsen.

Anledningen till att vi ännu en gång ber er besvara formuläret är, att vi strävar efter att kunna presentera en så tillförlitlig information som möjligt om hur skolan fungerar. Vi är därför ytterst angelägna om att få svar på våra frågor från praktiskt taget samtliga målsmän.

Hitills har vi lyckats relativt bra därigenom att de allra flesta som fått frågeformuläret också har besvarat det, men enligt våra anteckningar saknar vi fortfarande svar från er. Vi ber er därför ännu en gång att besvara formuläret och skicka in det till oss.

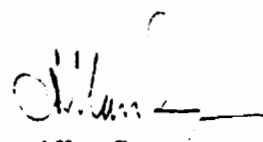
Om ni inte har möjlighet att göra det omedelbart går det bra att sända in det ifyllda formuläret t o m juni månads utgång. Vi är dock tacksamma för att få det så snart som möjligt.

Har ni redan skickat in formuläret skall ni givetvis bortse från denna påminnelse.

Med tack på förhand och med vänliga hälsningar

Janet Klang
inst.sekr.

Sven-Eric Reuterberg
docent

Allan Svensson
docent

RAPPORTER FRÅN INSTITUTIONEN FÖR PEDAGOGIK
GÖTEBORGS UNIVERSITET

ISSN 0282-2164

Beställes från Institutionen för pedagogik, Göteborgs universitet, Box 1010, 431 26
Mölndal.

Serien startade år 1984.

Dahlberg, K. och Wenestam, C-G. Synskadad i samhället - om
folkhögskolekursers effekter för äldre synskadades återanpassning.
1990:27

Hansen, M. Svaga elever i engelska. Delrapport inom den nationella
utvärderingen av grundskolan, årskurs 5. 1990:28

Flising, L. Hagaskolan. Utvärdering våren 1990. Personalens synpunkter.
1990:29

Svingby, G. red NO, Musik, Engelska, Matematik. Instrumenten i den Nationella
utvärderingen granskas. 1990:30

Jakobsson, A-K. Flickors och pojkars villkor i skolan - en uppgift för grundskol-
lärarutbildningen. 1990:31

Lander, R. och Odhagen, T. Fortbildning som utvecklingsfunktion för
grundskolan. Åtta fallstudier 1989/90. 1991:01

Alexandersson, C. Pedagogiska problem och pedagogisk utveckling vid
Göteborgs universitet. En lägesbeskrivning. 1991:02

Lindblad, T. "Allt är relativt". Centralt utarbetade prov i svenska, matematik,
engelska, franska, tyska, fysik och kemi - beskrivning, analys, förslag.
1991:03

Palméus, K. & Lindahl, L. Olika hög kvalitet eller unika kvaliteter? - En
jämförande analys av kvalitetsfaktorer i familjedaghem och daghem.
1991:04

Lassbo, G. m.fl. Enföräldersfamiljen som uppväxtmiljö. En genomgång av
Nordisk forskning under perioden 1950-1988. 1991:05

Runesson, U & Ågren, M. Göteborgsdiagnosen. En utvärdering av en
utvärdering. 1991:06

Reuterberg, S-E. Rosén, M. & Svensson, A. Insamling av elevuppgifter i
årskurs 6 våren 1990. 1991:07

ISSN 0282-2164